

**ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
АКЦІОНЕРНИЙ БАНК «УКРГАЗБАНК»**

Проміжна скорочена фінансова звітність

*За 6 місяців, що закінчились 30 червня 2018 року
(не підлягала аудиту)*

Зміст

ПРОМІЖНИЙ СКОРОЧЕНИЙ ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН.....	1
ПРОМІЖНИЙ СКОРОЧЕНИЙ ЗВІТ ПРО ПРИБУТКИ ТА ЗБИТКИ ТА ІНШИЙ СУКУПНИЙ ДОХІД	2
ПРОМІЖНИЙ СКОРОЧЕНИЙ ЗВІТ ПРО ЗМІНИ У ВЛАСНОМУ КАПІТАЛІ	4
ПРОМІЖНИЙ СКОРОЧЕНИЙ ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ (прямий метод)	5

Примітки до фінансової звітності

1. Загальна інформація	6
2. Операційне середовище та безперервність діяльності	6
3. Основа складання фінансової звітності	7
4. Основні положення облікової політики	9
5. Суттєві облікові судження та оцінки	21
6. Інформація за сегментами	22
7. Грошові кошти та їх еквіваленти	24
8. Кошти у кредитних установах	25
9. Похідні фінансові інструменти	26
10. Кредити клієнтам та фінансовий лізинг	26
11. Інвестиції, наявні для продажу	30
12. Активи, утримувані для продажу	30
13. Оподаткування	31
14. Резерв під зменшення корисності інших активів та інші резерви	32
15. Інші активи та зобов'язання	32
16. Кошти Національного банку України	33
17. Кошти кредитних установ	33
18. Кошти клієнтів	34
19. Власний капітал	34
20. Договірні та умовні зобов'язання	35
21. Чисті комісійні доходи	36
22. (Збитки)/прибутки від торгових цінних паперів	36
23. Чисті прибутки від інвестицій, наявних для продажу	37
24. Чисті (збитки) від операцій з іноземними валютами та банківськими металами	37
25. Інші доходи	37
26. Витрати на персонал та інші операційні витрати	38
27. Управління ризиками	38
28. Оцінка справедливої вартості	46
29. Аналіз активів та зобов'язань за строками погашення	50
30. Операції із зв'язаними сторонами	51
31. Достатність капіталу	53
32. Зміни в зобов'язаннях, що стосуються фінансової діяльності	54
33. Події після звітної дати	54

ПРОМІЖНИЙ СКОРОЧЕНИЙ ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН

На 30 червня 2018 року

(в тисячах гривень)

	Примітки	30 червня 2018	31 грудня 2017
Активи			
Грошові кошти та їх еквіваленти	7	15 271 698	7 264 287
Банківські метали		2 194	7 958
Кошти у кредитних установах	8	641 439	3 739 554
Похідні фінансові активи	9	4 075	910
Кредити клієнтам та фінансовий лізинг	10	29 998 896	33 646 433
Торгові цінні папери		288 920	315 094
Інвестиції, наявні для продажу	11	30 509 457	20 576 663
Інвестиційна нерухомість		377 021	348 834
Основні засоби та нематеріальні активи		1 641 721	1 736 061
Активи, утримувані для продажу	12	14 845	60 508
Інше майно		771 040	740 764
Поточні активи з податку на прибуток		4 921	4 921
Відстрочені активи з податку на прибуток	13	47 216	187 584
Інші активи	15	576 500	583 656
Всього активи		80 149 943	69 213 227
Зобов'язання			
Кошти Національного банку України	16	262 495	414 104
Кошти кредитних установ	17	3 047 606	1 946 930
Похідні фінансові зобов'язання	9	4 495	3 775
Кошти клієнтів	18	70 027 706	60 646 118
Резерви під гарантії та зобов'язання	14	759 640	209 392
Інші зобов'язання	15	557 234	367 595
Всього зобов'язання		74 659 176	63 587 914
Власний капітал			
Статутний капітал	19	13 837 000	13 837 000
Набуті права власності на акції		(518 439)	(518 439)
Результат від операцій з акціонерами		(1 102 304)	(1 102 304)
Додатковий сплачений капітал		135 942	135 942
Інші резерви	19	(57 953)	278 424
Накопичений дефіцит		(6 803 479)	(7 005 310)
Всього власний капітал		5 490 767	5 625 313
Всього власний капітал та зобов'язання		80 149 943	69 213 227

Від імені керівництва Банку затверджено до випуску та підписано

Голова Правління

Кирило Шевченко

Головний бухгалтер

Наталія Хрустальова

30 липня 2018 року

Махкамова
239-28-36

**ПРОМІЖНИЙ СКОРОЧЕНИЙ ЗВІТ ПРО ПРИБУТКИ ТА ЗБИТКИ
ТА ІНШИЙ СУКУПНИЙ ДОХІД**

За 6 місяців, що закінчилися 30 червня 2018 року

(в тисячах гривень)

	Примітки	Звітний період		Попередній період (рекласифіковано)	
		за поточний квартал	за поточний квартал наростаючим підсумком з початку року	за відповідний квартал попереднього року	за відповідний квартал наростаючим підсумком з початку року
Процентний дохід					
Кредити клієнтам, за виключенням угод за фінансовим лізингом		1 150 164	2 343 693	879 385	1 698 884
Інвестиції, наявні для продажу		534 784	1 003 200	539 767	1 038 206
Депозитні сертифікати Національного банку України		395 130	602 965	246 998	368 226
Кошти у кредитних установах		24 868	52 320	13 184	44 532
		2 104 946	4 002 178	1 679 334	3 149 848
Торгові цінні папери		–	13 052	5 849	12 003
Угоди за фінансовим лізингом		6 105	9 421	–	–
		2 111 051	4 024 651	1 685 183	3 161 851
Процентні витрати					
Кошти Національного банку України		(9 605)	(21 439)	(16 061)	(33 166)
Кошти клієнтів		(1 246 486)	(2 370 339)	(1 130 781)	(2 159 268)
Кошти кредитних установ		(13 214)	(21 060)	(7 055)	(9 968)
		(1 269 305)	(2 412 838)	(1 153 897)	(2 202 402)
Чисті процентні доходи до зміни резерву під зменшення корисності кредитів		841 746	1 611 813	531 286	959 449
Зміна резерву під зменшення корисності кредитів	7, 8, 10	60 162	144 971	(85 109)	(186 462)
Чисті процентні доходи після зміни резерву під зменшення корисності кредитів		901 908	1 756 784	446 177	772 987
Збиток від первісного визнання фінансових активів		(340)	(2 261)	–	(2 864)
Результат від операцій за наданими кредитами, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки/збитки		–	2	–	–
Чисті комісійні доходи	21	173 046	322 499	126 195	239 420
(Збитки)/прибутки від торгових цінних паперів	22	2 958	(6 157)	175	4 949
Чисті прибутки від інвестицій, наявних для продажу	23	5 239	4 497	17 275	25 600
Чисті (збитки) від операцій з іноземними валютами та банківськими металами	24	(53 038)	(294 319)	(135 507)	(129 064)
Результат від операцій з похідними фінансовими інструментами		33 337	93 414	48 335	57 064
Чисті прибутки від інвестиційної нерухомості		5 356	10 527	1 919	4 305
Інші доходи	25	31 113	64 371	19 305	76 630
		197 671	192 573	77 697	276 040
Непроцентні доходи					
Витрати на персонал	26	(265 749)	(561 935)	(228 893)	(388 529)
Інші операційні витрати	26	(226 554)	(393 308)	(174 796)	(360 434)
Знос та амортизація		(70 422)	(134 151)	(36 163)	(72 840)
Зміна резерву під зменшення корисності інших активів та інші резерви	14	(270 308)	(503 661)	(20 208)	(124 996)
		(833 033)	(1 593 055)	(460 060)	(946 799)
Прибуток до оподаткування		266 546	356 302	63 814	102 228
Витрати з податку на прибуток	13	(104 813)	(140 368)	(20 774)	(37 714)
Чистий прибуток		161 733	215 934	43 040	64 514

Примітки на сторінках 6-54 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності

**ПРОМІЖНИЙ СКОРОЧЕНИЙ ЗВІТ ПРО ПРИБУТКИ ТА ЗБИТКИ
ТА ІНШИЙ СУКУПНИЙ ДОХІД (продовження)**

	Звітний період		Попередній період (рекласифіковано)		
	Приміт- ки	за поточний квартал	за поточний квартал наростаючим підсумком з початку року	за відповідний квартал попереднього року	за відповідний квартал наростаючим підсумком з початку року
Чистий прибуток		161 733	215 934	43 040	64 514
Інший сукупний дохід					
Статті, які в подальшому будуть перекласифіковані у склад прибутків та збитків					
Нереалізовані (збитки)/прибутки від інвестицій, наявних для продажу		(192 193)	(309 178)	17 390	(266 142)
Реалізовані прибутки від інвестицій, наявних для продажу		4 404	7 020	17 275	26 205
		(187 789)	(302 158)	34 665	(239 937)
Всього, сукупний (збиток)/ прибуток		(26 056)	(86 224)	77 705	(175 423)
Середньозважена кількість акцій (у тисячах)		13 837 000	13 837 000	13 837 000	13 837 000
Чистий і скоригований чистий прибуток на акцію (в гривнях)		0.01	0.02	-	0.01

Від імені керівництва Банку затверджено до випуску та підписано

Голова Правління

Кирило Шевченко

Головний бухгалтер

Наталія Хрустальова

30 липня 2018 року

Махкамова
239-28-36

ПРОМІЖНИЙ СКОРОЧЕНИЙ ЗВІТ ПРО ЗМІНИ У ВЛАСНОМУ КАПІТАЛІ**За 6 місяців, що закінчились 30 червня 2018 року***(в тисячах гривень)*

	<i>При- мітки</i>	<i>Статутний капітал</i>	<i>Набуті права власності на акції</i>	<i>Резуль- тат від операцій з акціоне- рами</i>	<i>Додат- ковий сплачений капітал</i>	<i>Інші резерви</i>	<i>Накопи- чений дефіцит</i>	<i>Всього капітал</i>
На 31 грудня 2016		13 837 000	(518 439)	(1 102 304)	135 942	593 415	(7 647 708)	5 297 906
Всього сукупний (збиток) за 6 місяців 2017 року		-	-	-	-	(239 937)	64 514	(175 423)
На 30 червня 2017		<u>13 837 000</u>	<u>(518 439)</u>	<u>(1 102 304)</u>	<u>135 942</u>	<u>353 478</u>	<u>(7 583 194)</u>	<u>5 122 483</u>
На 31 грудня 2017		<u>13 837 000</u>	<u>(518 439)</u>	<u>(1 102 304)</u>	<u>135 942</u>	<u>278 424</u>	<u>(7 005 310)</u>	<u>5 625 313</u>
Зміни від застосування МСФЗ 9 та інші рекласифікації		-	-	-	-	(33 167)	(15 155)	(48 322)
Скоригований залишок на 31 грудня 2017		13 837 000	(518 439)	(1 102 304)	135 942	245 257	(7 020 465)	5 576 991
Всього сукупний (збиток) за 6 місяців 2018 року	19	-	-	-	-	(302 158)	215 934	(86 224)
Переведення в результаті вибуття активів		-	-	-	-	(1 052)	1 052	-
На 30 червня 2018		<u>13 837 000</u>	<u>(518 439)</u>	<u>(1 102 304)</u>	<u>135 942</u>	<u>(57 953)</u>	<u>(6 803 479)</u>	<u>5 490 767</u>

Від імені керівництва Банку затверджено до випуску та підписано

Голова Правління

Кирило Шевченко

Головний бухгалтер

Наталія Хрустальова

30 липня 2018 року

Махкамова
239-28-36

ПРОМІЖНИЙ СКОРОЧЕНИЙ ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ (прямий метод)

За 6 місяців, що закінчились 30 червня 2018 року

(в тисячах гривень)

	<i>Примітки</i>	30 червня 2018	30 червня 2017
Рух грошових коштів у процесі операційної діяльності			
Проценти отримані		4 126 775	3 035 807
Проценти сплачені		(2 364 670)	(2 161 128)
Винагороди та комісії отримані		396 404	307 211
Винагороди та комісії сплачені		(87 684)	(69 194)
Чистий результат від операцій з іноземними валютами та банківськими металами (реалізований)	24	(24 386)	47 250
Результат від операцій з похідними фінансовими інструментами		90 969	49 102
Інші доходи отримані		59 422	22 192
Витрати на персонал		(545 043)	(360 100)
Інші операційні витрати		(168 565)	(331 194)
Торговий результат від інвестицій в цінні папери	22	-	423
Рух грошових коштів у процесі операційної діяльності до змін в операційних активах та зобов'язаннях		1 483 222	540 369
<i>Чисте зменшення/(збільшення) операційних активів</i>			
Банківські метали		4 435	3 012
Кошти у кредитних установах		3 065 951	2 030 906
Кредити клієнтам та фінансовий лізинг		2 334 700	(9 906 589)
Інші активи		2 369	(11 892)
<i>Чисте (зменшення)/збільшення операційних зобов'язань</i>			
Кошти кредитних установ		233 029	244 705
Кошти клієнтів		11 754 277	12 309 528
Інші зобов'язання		170 213	(52 505)
Чисті грошові кошти, отримані від операційної діяльності		19 048 196	5 157 534
Рух грошових коштів у процесі інвестиційної діяльності			
Придбання інвестиційних цінних паперів та інвестицій, утримуваних до погашення		(213 273 739)	(255 097)
Надходження від продажу та погашення інвестиційних цінних паперів та інвестицій, утримуваних до погашення		202 331 308	(2 545 647)
Придбання основних засобів та нематеріальних активів		(274 191)	(107 509)
Надходження від продажу основних засобів		5 184	476
Надходження від продажу інвестиційної нерухомості		10 527	4 305
Надходження від продажу активів, утримуваних для продажу	12	48 571	152 938
Надходження від продажу іншого майна		650	-
Чисті грошові кошти, (використані в) / отримані від інвестиційної діяльності		(11 151 690)	(2 750 534)
Рух грошових коштів у процесі фінансової діяльності			
Надходження від позикових коштів, отриманих від кредитних установ		1 009 704	-
Погашення позикових коштів, отриманих від Національного банку України		(156 235)	(90 000)
Чисті грошові кошти, використані в процесі фінансової діяльності	32	853 469	(90 000)
Вплив змін обмінних курсів на грошові кошти та їх еквіваленти		(735 707)	(8 927)
Чисте збільшення/(зменшення) грошових коштів та їх еквівалентів		8 014 268	2 308 073
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок періоду		7 264 287	2 482 132
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець періоду (до очікуваних кредитних збитків)	7	15 278 555	4 790 205

Від імені керівництва Банку затверджено до випуску та підписано

Голова Правління

Кирило Шевченко

Головний бухгалтер

Наталія Хрустальова

30 липня 2018 року

Махкамова
239-28-36

Примітки на сторінках 6-54 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

1. Загальна інформація

Організаційна структура та діяльність

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО АКЦІОНЕРНИЙ БАНК «УКРГАЗБАНК» (далі – «Банк») було створено 21 липня 1993 року на базі злиття декількох комерційних банків. У березні 2009 року на позачергових Загальних зборах акціонери Банку звернулись до українського уряду з пропозицією здійснення державного контролю над статутним капіталом Банку. У червні 2009 року у відповідь на звернення акціонерів Банку український уряд погодився здійснювати контроль над Банком шляхом отримання контрольної частки участі у статутному капіталі Банку.

Банк приймає вклади від фізичних і юридичних осіб і надає кредити, здійснює платіжне обслуговування в Україні та переказ коштів за кордон, проводить операції з обміну валют і надає інші банківські послуги своїм корпоративним та роздрібним клієнтам. Головний офіс Банку розташований у Києві. Станом на 30 червня 2018 року мережа Банку має 242 зареєстрованих відділень (з них 242 діючих) (2017: 243 зареєстрованих відділень (з них 243 діючих)) у різних регіонах України. Юридична адреса Банку: вул. Єреванська, 1, Київ, Україна. Головний офіс Банку знаходиться за адресою: вул. Богдана Хмельницького, 16-22, Київ, Україна.

Станом на 30 червня 2018 та 31 грудня 2017 років випущені акції Банку належали таким акціонерам:

Акціонер	30 червня 2018, %	31 грудня 2017, %
Міністерство фінансів України	94,94	94,94
ТОВ «БКС ІНВЕСТ»	0,73	0,73
Інші	4,33	4,33
Всього	100,00	100,00

Станом на 30 червня 2018 та 31 грудня 2017 років кінцевою контролюючою стороною Банку була держава Україна в особі Міністерства фінансів України.

Дана проміжна скорочена фінансова звітність була затверджена до випуску та підписана керівництвом Банку 30 липня 2018 року.

2. Операційне середовище та безперервність діяльності

Банк здійснює свою діяльність в Україні. Попри те, що економіка України вважається ринковою, вона продовжує демонструвати певні особливості, властиві економіці, що розвивається. Такі особливості характеризуються, але не обмежуються, низьким рівнем ліквідності на ринках капіталу, високою інфляцією та значним дефіцитом балансу державних фінансів та зовнішньої торгівлі.

На тлі значного погіршення у 2014 і 2017 роках поточна політична та економічна ситуація в Україні залишається нестабільною. Уряд України продовжує здійснювати комплексну програму структурної реформи, спрямовану на усунення існуючих диспропорцій в економіці, державних фінансах та управлінні, боротьбу з корупцією, реформування судової системи тощо з кінцевою метою забезпечити умови для відновлення економіки в країні.

Слабкість національної валюти – гривні, яка зазнала девальвації більш ніж у три рази по відношенню до долара США з початку 2014 року, в поєднанні з обмеженнями щодо міжнародних розрахунків, негативне сальдо зовнішньої торгівлі, триваюча нестабільність на традиційних експортних товарних ринках країни та високий рівень інфляції є ключовими ризиками для стабілізації операційного середовища в Україні у найближчому майбутньому. Подальша підтримка з боку Міжнародного Валютного Фонду та інших міжнародних донорів залежить від збереження динаміки зазначених вище структурних реформ.

При складанні цієї фінансової звітності враховувалися відомі та оцінювані результати вищезазначених чинників на фінансовий стан і результати діяльності Банку у звітному періоді.

Керівництво стежить за станом розвитку поточної ситуації і вживає заходів, за необхідності, для мінімізації будь-яких негативних наслідків наскільки це можливо. Подальший негативний розвиток подій у політичній ситуації, макроекономічних умовах та/або умовах зовнішньої торгівлі може і далі негативно впливати на фінансовий стан та результати діяльності Банку у такий спосіб, що наразі не може бути визначений.

*(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)***3. Основа складання фінансової звітності****Підтвердження відповідності**

Дана фінансова звітність була підготовлена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ»), випущених Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку («РМСБО»), та пояснень, опублікованих Міжнародним Комітетом з тлумачення фінансової звітності («МКТФЗ»).

Основа оцінки

Дана фінансова звітність була підготовлена на основі принципу історичної собівартості, за винятком оцінки будівель, які оцінюються за переоціненою вартістю, інвестиційної нерухомості, яка оцінюється з справедливою вартістю, активів, утримуваних для продажу, які оцінюються за найменшою з двох величин - балансовою або справедливою вартістю з вирахуванням витрат на операції, пов'язаних з продажем, та фінансових інструментів, які оцінюються за справедливою вартістю на кінець року, як викладено у положеннях облікової політики нижче.

Зміни в обліковій політиці

Облікова політика, прийнята при підготовці проміжної скороченої фінансової звітності, узгоджується з даними, що були зроблені під час підготовки річної фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2017 року, за винятком прийняття нових стандартів, діючих, починаючи з 1 січня 2018 року. Наслідки цих змін розкриваються нижче.

МСФЗ 9 «Фінансові інструменти»

МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти» замінює МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка» для річних періодів, що починаються 1 січня 2018 року. Банк не переробив порівняльну інформацію за 2017 рік щодо фінансових інструментів, що входять у сферу застосування МСФЗ 9. Таким чином, порівняльна інформація за 2017 рік подана відповідно до МСБО 39 і не можна порівняти з інформацією, представленою на 2018 рік. Відмінності, що виникають у зв'язку з прийняттям МСФЗ 9, були визнані безпосередньо в нерозподіленому прибутку станом на 1 січня 2018 року та розкриваються нижче.

Вплив переходу на МСФЗ 9 на інші резерви та накопичений дефіцит був таким:

	<i>Інші резерви та накопичений дефіцит</i>
Інші резерви	
Залишок на 31 грудня 2017 згідно МСФЗ 39	278 424
Коригування суми переоцінки за інвестиціями, наявними для продажу за МСФЗ 9	(33 167)
Скоригований залишок на 31 грудня 2017	245 257
Накопичений дефіцит	
Залишок на 31 грудня 2017 згідно МСФЗ 39	(7 005 310)
<i>Зміна оцінки резервів під зменшення корисності активів/резервів під гарантії та зобов'язання та інші рекласифікації:</i>	
Грошові кошти та їх еквіваленти	(4 073)
Кошти у кредитних установах	1 396
Кредити клієнтам та фінансовий лізинг	47 349
Інвестиції, наявні для продажу	33 147
Інші активи	(11 973)
Резерви під гарантії та зобов'язання (за винятком резервів під юридичні ризики)	(47 696)
<i>Інші зміни оцінок:</i>	
Кредити клієнтам та фінансовий лізинг	(33 305)
Скоригований залишок на 31 грудня 2017	(7 020 465)

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Вплив переходу на МСФЗ 9 на резерви під зменшення корисності активів/резерви під гарантії та зобов'язання згідно МСФЗ 39 / МСФЗ 37 та інші зміни оцінок був таким:

	Резерв під зменшення корисності активів/резерви під гарантії та зобов'язання згідно МСФЗ 39 / МСФЗ 37 на кінець дня 31.12.2017	Знецінені відсотки згідно з МСФЗ 39 на кінець дня 31.12.2017	Рекласифікація при застосуванні МСФЗ 9	Зміна оцінки / інші рекласифікації	Очікувані кредитні збитки згідно МСФЗ 9 на 01.01.2018
Грошові кошти та їх еквіваленти	-	-	(6 927)	(4 073)	(11 000)
Кошти у кредитних установах	(744 777)	-	6 927	1 396	(736 454)
Кредити клієнтам та фінансовий лізинг	(8 406 630)	(843 522)	-	47 349	(9 202 803)
Інвестиції, наявні для продажу	(59 380)	-	-	33 147	(26 233)
Інші активи	(730 809)	(16 279)	-	(11 973)	(759 061)
Резерви під гарантії та зобов'язання (за винятком резервів під юридичні ризики)	(201 723)	-	-	(47 696)	(249 419)
Кредити клієнтам та фінансовий лізинг (інші зміни оцінок при первісному визнанні)	-	-	-	(33 305)	-
Всього	(10 143 319)	(859 801)	-	(15 155)	(10 984 970)

Справедлива вартість визначається як ціна, яка була б отримана у результаті продажу активу або сплачена у результаті передачі зобов'язання у звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки, незалежно від того, чи ця ціна безпосередньо спостерігається на ринку або оцінена із використанням іншої методики оцінки. Під час оцінки справедливої вартості активу або зобов'язання Банк бере до уваги характеристики відповідного активу або зобов'язання так, як би учасники ринку враховували ці характеристики під час визначення ціни активу або зобов'язання на дату оцінки. Справедлива вартість для цілей оцінки та/або розкриття у цій фінансовій звітності визначається на такій основі, за виключенням операцій оренди, які входять у сферу застосування МСБО (IAS) 17 «Оренда», та оцінок, які мають певну схожість зі справедливою вартістю, але не є справедливою вартістю, такі як чиста вартість реалізації згідно з МСБО (IAS) 2 «Запаси» або вартість під час використання згідно з МСБО (IAS) 36 «Зменшення корисності активів».

Окрім того, для цілей фінансової звітності оцінки справедливої вартості розподіляються за категоріями на Рівні 1, 2 або 3 у залежності від того, наскільки вхідні дані, використані для оцінок справедливої вартості, піддаються спостереженню, і важливості таких вхідних даних для оцінки справедливої вартості у цілому, які можна викласти таким чином:

- ▶ вхідні дані Рівня 1 являють собою ціни котирування (без коригування) на активних ринках на ідентичні активи або зобов'язання, до яких Банк може мати доступ на дату оцінки;
- ▶ вхідні дані Рівня 2 являють собою вхідні дані (окрім цін котирування, віднесених до Рівня 1), які можна спостерігати для активу чи зобов'язання, прямо або опосередковано; та
- ▶ вхідні дані Рівня 3 являють собою вхідні дані для активу чи зобов'язання, яких немає у відкритому доступі.

Рекласифікації

При складанні фінансової звітності за 2017 рік, керівництво Банку прийняло рішення про окреме представлення процентного доходу від депозитних сертифікатів Національного банку України. Дані за перше півріччя 2017 року були рекласифіковані відповідним чином.

Починаючи з 1 січня 2018 року Банк змінив підходи щодо класифікації витрат на формування резервів під зменшення корисності та результатів переоцінки резервів під зменшення корисності. Дані за перше півріччя 2017 року були рекласифіковані відповідним чином.

Статті звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід	Згідно з попереднім періодом	Рекласифікації	Рекласифіковано
Інвестиції, наявні для продажу	1 356 518	(318 312)	1 038 206
Депозитні сертифікати Національного банку України	-	368 226	368 226
Інвестиції, утримувані до погашення	49 914	(49 914)	-
Зміна резерву під зменшення корисності кредитів	(360 471)	174 009	(186 462)
Чисті прибутки від операцій з іноземними валютами та банківськими металами	40 215	(169 279)	(129 064)
Зміна резерву під зменшення корисності активів та інші резерви	(120 266)	(4 730)	(124 996)

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Безперервність діяльності

Дана фінансова звітність була підготовлена на основі припущення, що Банк є організацією, здатною продовжувати свою діяльність на безперервній основі у найближчому майбутньому. Керівництво та акціонери мають намір і в подальшому здійснювати господарську діяльність Банку в Україні. На думку керівництва, застосування припущення щодо здатності Банку продовжувати свою діяльність на безперервній основі є обґрунтованим, враховуючи належний рівень достатності його капіталу, обов'язки акціонерів виконувати свої зобов'язання у тому числі пов'язані з майновою участю, а також на основі історичного досвіду, який свідчить, що короткострокові зобов'язання будуть рефінансовані у ході звичайної господарської діяльності.

Функціональна валюта та валюта подання

Проміжна скорочена фінансова звітність представлена у тисячах гривень, якщо не зазначено інше. Гривня є валютою подання та функціональною валютою Банку.

4. Основні положення облікової політики

Принципи облікової політики, викладені нижче, застосовувалися послідовно до всіх періодів, поданих у цій фінансовій звітності.

Перерахунок іноземних валют

Операції в іноземних валютах первісно відображаються у функціональній валюті за обмінним курсом, що діє на дату здійснення операції. Монетарні активи та зобов'язання, деноміновані в іноземній валюті, перераховуються у функціональну валюту за обмінним курсом, що діє на звітну дату. Прибутки та збитки в результаті перерахунку операцій в іноземній валюті відображаються у звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід як чистий результат від операцій в іноземній валюті. Немонетарні активи та зобов'язання, деноміновані в іноземних валютах, які оцінюються за справедливою вартістю, перераховуються у гривні за обмінним курсом, що діє на дату визначення справедливої вартості. Немонетарні статті, які оцінюються за історичною вартістю в іноземній валюті, перераховуються за обмінним курсом, що діяв на дату операції.

Різниці між договірним обмінним курсом за певною операцією в іноземній валюті та офіційним курсом Національного банку України на дату такої операції також включаються до результату торгових операцій в іноземній валюті.

Офіційні обмінні курси Національного банку України, що були застосовані при складанні цієї фінансової звітності, є такими:

Валюта	30 червня 2018	31 грудня 2017
Долар США	26,1892	28,0672
Євро	30,5680	33,4954

Фінансові активи

Первісне визнання

До 1 січня 2018 згідно з положеннями МСБО 39 «Фінансові інструменти: визнання та оцінка», фінансові активи класифікуються відповідно як фінансові активи за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки як прибутку або збитку, кредити та дебіторська заборгованість, інвестиції, утримувані до погашення, або фінансові активи, наявні для продажу. При первісному визнанні фінансові активи, оцінюються за справедливою вартістю включаючи витрати, безпосередньо пов'язані зі здійсненням операції, крім фінансових активів, що оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки та збитки, витрати за якими визнаються у складі прибутків або збитків. Під час первісного визнання фінансових активів Банк присвоює їм відповідну категорію і потім може перекласифікувати фінансові активи у деяких випадках, зазначених нижче.

Дата визнання

Всі стандартні операції з купівлі-продажу фінансових активів відображаються на дату операції, тобто на дату, коли Банк бере на себе зобов'язання з придбання активу. До стандартних операцій з купівлі-продажу відносяться операції з купівлі або продажу фінансових активів, в рамках яких передбачається передача активів у строки, встановлені законодавством або прийняті на ринку.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Кредити та дебіторська заборгованість

Кредити та дебіторська заборгованість – це непохідні фінансові активи з фіксованими або договірними платежами, що не мають котирування на активному ринку. Угоди за ними не укладаються з метою негайного або короткострокового перепродажу, і вони не класифікуються як торгові цінні папери або інвестиції, наявні для продажу. Такі активи відображаються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективного відсотка. Прибутки та збитки відображаються у складі прибутку або збитку при припиненні визнання або зменшенні корисності кредитів та дебіторської заборгованості, а також у процесі амортизації.

Державні субсидії у вигляді нефінансового активу від органів державної влади визнаються за чистою поточною вартістю майбутніх грошових потоків, пов'язаних з компенсацією процентних доходів. Збиток від первісного визнання пільгових кредитів представлений на нетто-основі з доходом від визнання державної субсидії в звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід.

Подальше відображення дебіторської заборгованості за державною субсидією здійснюється за амортизованою вартістю з використанням методу ефективного відсотка та підлягає перевірці на предмет знецінення з подальшим визнанням доходів і витрат у звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід, якщо визнання інструменту припинено або якщо він був знецінений, а також в процесі амортизації.

Фінансові активи, наявні для продажу

Фінансові активи, наявні для продажу, являють собою непохідні фінансові активи, наявні для продажу та не класифіковані як фінансові активи за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки як прибутку або збитку, інвестиції, утримувані до погашення, або кредити та дебіторська заборгованість. Після первісного визнання фінансові активи, наявні для продажу, оцінюються за справедливою вартістю, і при цьому прибутки та збитки визнаються в іншому сукупному доході до моменту припинення визнання інвестиції або зменшення її корисності. У цьому випадку кумулятивний прибуток або збиток, що раніше був відображений в іншому сукупному доході, перекласифіковується до категорії прибутку або збитку. При цьому проценти, що визнаються за методом ефективного відсотка, відображаються у складі прибутку або збитку.

Інвестиції, утримувані до погашення

Непохідні фінансові активи з фіксованими або платежами, що можуть бути визначені, та фіксованим строком погашення класифікуються як утримувані до погашення в разі, якщо Банк має намір і здатний утримувати їх до строку погашення. Інвестиції, які Банк має намір утримувати протягом невизначеного періоду часу, не включаються до цієї категорії. Інвестиції, утримувані до погашення, згодом обліковуються за амортизованою вартістю. Доходи і витрати відображаються у звіті про прибутки та збитки при знеціненні інвестицій, а також в процесі амортизації.

Оцінка

Після первісного визнання фінансові активи, включаючи похідні інструменти, оцінюються за справедливою вартістю без вирахування затрат на здійснення операцій, які можуть бути понесені при продажу чи іншому вибутті фінансового активу, за винятком:

- ▶ кредитів та дебіторської заборгованості, що оцінюються за амортизованою вартістю із застосуванням методу ефективного відсотка;
- ▶ інвестицій, утримуваних до погашення, які оцінюються за амортизованою вартістю із застосуванням методу ефективного відсотка;
- ▶ інвестицій в дольові інструменти, які не мають ціни котирування на активному ринку і справедливую вартість яких неможливо оцінити достовірно. Такі фінансові інструменти оцінюються за вартістю придбання.

Усі фінансові зобов'язання, крім тих, що були визначені як зобов'язання, що оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки, та крім фінансових зобов'язань, що виникають у випадку, коли передача фінансового активу, відображеного в обліку за справедливою вартістю, не відповідає критеріям припинення визнання, оцінюються за амортизованою вартістю.

Амортизована вартість фінансового активу чи фінансового зобов'язання – це сума, за якою фінансовий актив чи зобов'язання оцінюються при первісному визнанні, мінус виплати основної суми, плюс або мінус кумулятивна амортизація будь-якої визнаної різниці між цією первісною сумою та сумою погашення із застосуванням методу ефективного відсотка та мінус будь-яке зменшення внаслідок зменшення корисності. Премії та дисконти, у тому числі початкові витрати на здійснення операцій, включаються до балансової вартості відповідного інструмента та амортизуються за методом ефективного відсотка.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Прибутки та збитки, що виникають при подальшій оцінці

Прибуток або збиток в результаті зміни справедливої вартості фінансового активу чи фінансового зобов'язання визнається таким чином:

- ▶ прибуток або збиток від фінансового інструмента, класифікованого як фінансовий інструмент за справедливою вартістю, з відображенням переоцінки як прибутку або збитку, визнається у складі прибутку або збитку;
- ▶ прибуток або збиток від фінансового активу, наявного для продажу, визнається як інший сукупний дохід (за винятком збитків від зменшення корисності і прибутків та збитків від курсових різниць) до моменту припинення визнання цього активу, коли кумулятивний прибуток або збиток, що раніше був визнаний у в іншому сукупному доході, визнається у складі прибутку або збитку. Проценти, пов'язані з фінансовим активом, наявним для продажу, визнаються у складі прибутку або збитку і розраховуються за методом ефективного відсотка.

Прибуток або збиток від фінансових активів та фінансових зобов'язань, відображених за амортизованою вартістю, визнається у складі прибутку або збитку, коли відбувається припинення визнання фінансового активу чи фінансового зобов'язання або зменшується його корисність, а також у процесі амортизації.

Взаємозалік

Взаємозалік фінансових активів та зобов'язань з відображенням лише чистого сальдо у звіті про фінансовий стан здійснюється тільки за наявності юридично закріпленого права здійснювати взаємозалік або наміру провести розрахунок шляхом взаємозаліку або реалізувати актив і одночасно погасити зобов'язання.

Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти включають кошти в касі, кошти в Національному банку України, не обмежені для використання, кошти у кредитних установах зі строком погашення до 90 днів від дати виникнення, які не обтяжені будь-якими договірними зобов'язаннями, та високоліквідні фінансові активи з початковими строками виплат до трьох місяців, ризик зміни справедливої вартості яких є незначним і які використовуються Банком при управлінні короткостроковими зобов'язаннями, включаючи овернайт депозитні сертифікати Національного банку України.

Кошти у кредитних установах

У процесі своєї звичайної діяльності Банк надає кредити або розміщує депозити в інших кредитних установах на певні проміжки часу. Кошти в кредитних установах первісно визнаються за справедливою вартістю. Кошти в кредитних установах зі встановленим терміном погашення оцінюються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективного відсотка та обліковуються за вирахуванням резерву на покриття збитків від знецінення.

Банківські метали

Дорогоцінні метали відображаються за меншою з вартостей – за чистою вартістю реалізації або за вартістю придбання. Чиста вартість реалізації банківських металів оцінюється на основі курсів, заявлених на ринку. Результат переоцінки визнається у якості курсових різниць по операціям з банківськими металами у складі статті «Прибутки від операцій з іноземними валютами та банківськими металами» Звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід.

Договори «репо» і зворотного «репо»

Договори продажу та зворотного придбання цінних паперів (договори «репо») відображаються у звітності як забезпечені операції фінансування. Цінні папери, реалізовані за договорами «репо», продовжують відображатись у звіті про фінансовий стан та переводяться до категорії цінних паперів, наданих як застава за договорами «репо», у випадку наявності у контрагента права на продаж або повторну заставу таких цінних паперів, що впливає з умов контракту або загальноприйнятої практики. Відповідні зобов'язання включаються до складу коштів інших банків або клієнтів. Придбання цінних паперів за договорами зворотного продажу (зворотного «репо») відображається у складі коштів в інших банках або кредитів клієнтам, залежно від ситуації. Різниця між ціною продажу і ціною зворотного придбання розглядається як проценти і нараховується протягом строку дії договорів «репо» за методом ефективного відсотка.

Цінні папери, передані на умовах позики контрагентам, продовжують відображатись у фінансовій звітності. Цінні папери, залучені на умовах позики, визнаються тільки при реалізації третім особам і відображаються у прибутку або збитку як результат від операцій з торговими цінними паперами. Зобов'язання щодо їх повернення відображається за справедливою вартістю в складі зобов'язань за торговими операціями.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Похідні фінансові інструменти

У ході своєї звичайної діяльності Банк використовує різні похідні фінансові інструменти, включаючи форвардні контракти і свопи на валютних ринках, що укладаються переважно з українськими банками. Похідні інструменти спочатку визнаються за справедливою вартістю на дату укладання контракту, після чого вони переоцінюються за справедливою вартістю. Всі похідні інструменти відображаються як активи, якщо їх справедлива вартість має додатне значення, та як зобов'язання, якщо їх справедлива вартість має від'ємне значення.

Зміни справедливої вартості похідних інструментів визнаються негайно у Результаті від операцій з похідними фінансовими інструментами Звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід. Банк здійснює оцінку та розрахунок справедливої вартості форвардних контрактів та визнає її суттєві зміни у складі прибутку або збитку.

Хоча Банк і здійснює торгові операції з похідними інструментами для цілей хеджування ризиків, ці інструменти не відповідають критеріям обліку хеджування.

Вбудовані похідні фінансові інструменти

Похідні фінансові інструменти, вбудовані в склад інших фінансових інструментів або інших комбінованих угод, обліковуються як окремі деривативи, якщо їх характеристики та ризики за ними не знаходяться у тісному зв'язку з основною угодою та основна угода не відноситься до категорії фінансових інструментів, що оцінюються за справедливою вартістю через прибутки або збитки.

Позикові кошти

Випущені фінансові інструменти або їх компоненти класифікуються як зобов'язання, причому сутність договірних домовленостей передбачає, що Банк має зобов'язання надати кошти чи інший фінансовий актив власнику чи виконати зобов'язання у спосіб, відмінний від обміну фіксованої суми коштів чи іншого фінансового активу на фіксовану кількість власних дольових інструментів. Такі інструменти включають кошти Національного банку України, кошти кредитних установ та кошти клієнтів. Після первісного визнання позикові кошти надалі відображаються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективного відсотка. Прибутки та збитки відображаються у складі прибутку або збитку, коли визнання зобов'язань припиняється, а також у процесі амортизації.

Якщо Банк викупує свої зобов'язання, вони вилучаються зі звіту про фінансовий стан, а різниця між балансовою вартістю зобов'язань та виплаченою винагородою відображається у складі прибутку або збитку.

Оренда

Операційна оренда – Банк як орендар

Оренда майна, за умовами якої орендодавець фактично зберігає за собою всі ризики та вигоди, пов'язані з правом власності на об'єкт оренди, класифікується як операційна оренда. Платежі за договорами операційної оренди списуються за прямолінійним методом на витрати протягом строку оренди і включаються до складу інших операційних витрат.

Операційна оренда – Банк як орендодавець

Банк відображає у звіті про фінансовий стан активи, що є предметом операційної оренди, відповідно до виду активу. Дохід від операційної оренди визнається у складі прибутку або збитку за прямолінійним методом протягом строку оренди як чисті прибутки/збитки від інвестиційної нерухомості у випадку будівель та приміщень, або як інший дохід. Сукупна вартість пільг, що надаються орендарям, відображається за прямолінійним методом як зменшення орендного доходу протягом строку оренди. Первісні прямі витрати, понесені у зв'язку із договором операційної оренди, додаються до балансової вартості активу, що здається в оренду.

Фінансова оренда – це оренда, за якою орендарю передаються в основному всі ризики та винагороди щодо володіння, пов'язані з правом власності.

На початку строку оренди банк як орендар визнає фінансову оренду як активи та зобов'язання у балансі за сумами, що дорівнюють справедливій вартості орендованого майна на початку оренди, або (якщо вони менші за справедливую вартість) за теперішньою вартістю мінімальних орендних платежів, яка визначається на початку оренди.

Банк як орендодавець визнає активи, утримувані за угодами про фінансову оренду, у балансі як виданий кредит за сумою, що дорівнює чистим інвестиціям в оренду. Орендний платіж, що підлягає отриманню, розглядається як погашення основної суми боргу і фінансовий дохід для надання відшкодування та винагороди орендодавцю за його інвестиції та послуги.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Очікувані кредитні збитки / Зменшення корисності фінансових активів

З 1 січня 2018 року Банк здійснює оцінку знецінення у відповідності до МСФЗ 9 для активних операцій, облік яких ведеться за амортизованою вартістю або за справедливою вартістю через інший сукупний дохід.

У відповідності з загальним підходом в залежності від міри погіршення кредитної якості з моменту початкового визнання Банк відносить фінансові інструменти до одної з наступних стадій оцінки знецінення:

- ▶ стадія 1 – фінансові інструменти, для яких відсутні ознаки суттєвого збільшення кредитного ризику. За даними фінансовими інструментами розраховуються очікувані кредитні втрати протягом наступних 12 місяців;
- ▶ стадія 2 – фінансові інструменти, для яких наявні ознаки суттєвого збільшення кредитного ризику з моменту первинного визнання, але відсутні ознаки знецінення. За даними фінансовими інструментами розраховуються кредитні втрати на весь термін дії фінансових інструментів;
- ▶ стадія 3 – фінансові інструменти, для яких наявні ознаки суттєвого збільшення кредитного ризику з моменту первинного визнання та об'єктивні ознаки знецінення. За даними фінансовими інструментами розраховуються очікувані кредитні втрати на весь термін дії фінансових інструментів.

Банк застосовує два підходи до оцінки знецінення фінансових інструментів:

- ▶ індивідуальна оцінка – проводиться для фінансових інструментів, які вважаються суттєвими та для яких виявлено ознаки суттєвого збільшення кредитного ризику з моменту первинного визнання;
- ▶ оцінювання очікуваних кредитних втрат за кожним кредитом позичальника банку проводиться на основі імовірно зважених дисконтованих грошових потоків. Банк розглядає декілька сценаріїв повернення коштів позичальником та бере до розрахунку кожен із них.
- ▶ колективна оцінка - проводиться для фінансових інструментів, які не вважаються суттєвими або за якими не виявлено ознак суттєвого збільшення кредитного ризику з моменту первинного визнання. За колективним підходом застосовується оцінка на рівні портфеля.

Для розрахунку розміру очікуваних втрат за стандартом МСФЗ 9 (forward-looking expected credit loss, ECL) Банк використовує наступні складові:

- ▶ PD (the Probability of Default, ймовірність дефолту) – компонент розрахунку суми резерву, що відображає ймовірність припинення виконання боржником/контрагентом своїх зобов'язань. При розрахунку резерву оцінки ймовірності дефолту коригуються залежно від прогнозу реалізації сценарію розвитку економіки;
- ▶ LGD (the Loss Given Default) - компонент розрахунку суми резерву, що відображає рівень втрат (збитків) унаслідок дефолту боржника/контрагента;
- ▶ EAD (The Exposure at Default) - компонент розрахунку розміру резерву, що складається з таких складових: основна заборгованість за кредитом, нараховані доходи, дисконти / премії.

Банк визначає, чи існують об'єктивні ознаки зменшення корисності фінансових активів чи групи фінансових активів на кожен звітний дату. Вважається, що зменшення корисності фінансового активу чи групи фінансових активів відбувається тільки тоді, коли існують об'єктивні ознаки зменшення корисності в результаті однієї чи більше подій, що настали після первісного визнання активу («випадок виникнення збитків»), і такий випадок або випадки виникнення збитків мають вплив на очікувані майбутні грошові потоки від фінансових активів чи групи фінансових активів, який може бути достовірно визначений. Об'єктивні ознаки зменшення корисності можуть включати ознаки того, що позичальник чи група позичальників зазнають суттєвих фінансових труднощів, порушують зобов'язання зі сплати процентів чи основної суми боргу, ймовірність банкрутства чи фінансової реорганізації, свідчення, на підставі спостережуваної ринкової інформації, щодо поміркованого зменшення очікуваних майбутніх грошових потоків, наприклад, зміни у рівні прострочених платежів або в економічних умовах, що корелюють зі збитками по активах, а також показники зовнішньої інформації що відбулися в технологічному, ринковому, економічному або правовому оточенні, в якому діє суб'єкт господарювання.

Реструктуризовані кредити

Банк намагається, у разі доцільності, переглядати умови кредитування – провести реструктуризацію, а не вступати в права володіння заставою. Реструктуризація – зміна істотних умов за первісним договором шляхом укладання додаткової угоди з боржником у зв'язку з фінансовими труднощами боржника (за визначенням Банку) та необхідністю створення сприятливих умов для виконання ним зобов'язань за активом (зміна процентної ставки; скасування (повністю або частково) нарахованих і несплачених боржником фінансових санкцій (штрафу, пені, неустойки) за несвоєчасне внесення платежів за заборгованістю боржника; зміна графіка погашення боргу (строків і сум погашення основного боргу, сплати процентів/комісій); зміна розміру комісії).

Процедура обліку таких реструктуризованих кредитів є такою:

- ▶ якщо валюту кредиту було змінено, визнання старого кредиту припиняється, і замість нього в обліку відображається новий кредит;
- ▶ якщо корисність кредиту зменшилась після реструктуризації, Банк використовує первісну ставку ефективного відсотка для дисконтування нових грошових коштів з метою оцінки вартості відшкодування кредиту. Різницю між перерахованою приведеною вартістю нових грошових потоків з урахуванням забезпечення та балансовою вартістю до реструктуризації включається до складу витрат на формування резервів під зменшення корисності.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Банк постійно аналізує реструктуризовані кредити для того, щоб переконатись у дотриманні всіх критеріїв та можливості здійснення майбутніх платежів.

Списання кредитів

Кредити списуються за рахунок резерву на покриття збитків від зменшення корисності за рішенням Правління Банку. Списання кредитів відбувається після того, як керівництво використало усі можливості щодо повернення сум заборгованості Банку та після продажу всього наявного забезпечення за кредитом. Подальше відшкодування раніше списаних сум визнається як інші доходи в звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід в період відшкодування.

Інвестиції, наявні для продажу

На кожен звітну дату Банк визначає наявність об'єктивних ознак зменшення корисності інвестиції або групи інвестицій, наявних для продажу.

Що стосується інвестицій у дольові інструменти, класифікованих як наявні для продажу, об'єктивні ознаки зменшення корисності включають суттєве або тривале зменшення справедливої вартості інвестиції нижче її первісної вартості. В разі наявності ознак зменшення корисності накопичені збитки, що визначаються як різниця між вартістю придбання та поточною справедливою вартістю, за вирахуванням збитків від зменшення корисності цієї інвестиції, визнаних раніше у складі прибутку або збитку, виключаються зі складу капіталу і визнаються у складі прибутку або збитку. Збитки від зменшення корисності інвестицій у дольові інструменти не сторнуються через прибуток або збиток; збільшення справедливої вартості цих інвестицій після зменшення корисності визнаються в іншому сукупному доході.

При продажу прибутку/(збиток), раніше відображений у капіталі, відображається у звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід. Результат від продажу інвестицій, наявних для продажу, визнається у звіті про прибутки і збитки та інший сукупний дохід на момент вибуття та складає різницю між ціною продажу та балансовою вартістю на момент здійснення операції.

Що стосується боргових інструментів, класифікованих як наявні для продажу, зменшення корисності оцінюється на підставі аналогічних критеріїв, що і для фінансових активів, які обліковуються за амортизованою вартістю. Майбутні процентні доходи нараховуються на основі балансової вартості з використанням процентної ставки, що застосовувалась для дисконтування майбутніх грошових потоків з метою оцінки збитку від зменшення корисності. Процентні доходи відображуються у складі прибутку або збитку. Якщо в наступному звітному періоді справедлива вартість боргового інструменту збільшується, і таке збільшення може бути об'єктивно пов'язане з подією, що відбулася після визнання збитку від зменшення корисності у складі прибутку або збитку, збиток від зменшення корисності сторнується через прибуток або збиток.

Нефінансові активи

Інші нефінансові активи, крім відстрочених податків, оцінюються на кожен звітну дату на предмет виявлення ознак зменшення корисності. Сумою очікуваного відшкодування нефінансових активів є більша з двох оцінок: їх справедлива вартість за вирахуванням витрат на реалізацію або вартість у використанні. При оцінці вартості у використанні грошові потоки, що очікуються в майбутньому, дисконтуються до їх приведеної вартості з використанням ставки дисконту до оподаткування, що відображає поточні ринкові оцінки вартості грошових коштів у часі та ризику, властиві певному активу. Сума очікуваного відшкодування активу, який самостійно не генерує надходження грошових коштів незалежно від надходжень від інших активів, визначається по групі активів, що генерує грошові кошти, до якої відноситься цей актив. Збиток від зменшення корисності визнається тоді, коли балансова вартість активу або його одиниці, що генерує грошові кошти, перевищує його суму очікуваного відшкодування.

Усі збитки від зменшення корисності нефінансових активів визнаються у прибутку або збитку та сторнуються тільки тоді, коли змінюються оцінки, використані для визначення суми очікуваного відшкодування. Збиток від зменшення корисності сторнується тільки тоді, коли балансова вартість активу не перевищує балансову вартість, яка була б визначена, за вирахуванням зносу або амортизації, якби не був визнаний збиток від зменшення корисності.

Припинення визнання фінансових активів та фінансових зобов'язань

Фінансові активи

Припинення визнання фінансового активу (або частини фінансового активу чи частини групи подібних фінансових активів) відбувається у разі, якщо:

- ▶ закінчився строк дії прав на отримання грошових потоків від фінансового активу;
- ▶ Банк передав права на отримання грошових надходжень від такого активу, або якщо Банк зберіг права на

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

отримання грошових потоків від активу, але взяв на себе контрактне зобов'язання перерахувати їх у повному обсязі третій стороні на умовах «транзитної угоди»;

- ▶ Банк або (а) передав практично всі ризики та вигоди, пов'язані з активом, або (б) не передав і не зберіг практично всіх ризиків та вигод, пов'язаних з активом, але передав контроль над цим активом.

У разі, якщо Банк передав свої права на отримання грошових потоків від активу, і при цьому не передав і не зберіг практично всіх ризиків та вигод, пов'язаних з активом, а також не передав контроль над активом, такий актив продовжує відображатись в обліку в межах подальшої участі Банку у цьому активі. Подальша участь Банку в активі, оцінюється за меншим із значень: первісною балансовою вартістю активу або максимальною сумою компенсації, яка може бути пред'явлена Банку до сплати.

Фінансові зобов'язання

Припинення визнання фінансового зобов'язання відбувається у разі виконання, анулювання чи закінчення строку дії відповідного зобов'язання.

При заміні одного існуючого фінансового зобов'язання іншим зобов'язанням перед тим самим кредитором на суттєво відмінних умовах або в разі внесення суттєвих змін до умов існуючого зобов'язання, припиняється визнання первісного зобов'язання, а нове відображається в обліку з визнанням різниці в балансовій вартості зобов'язань у складі прибутку або збитку.

Фінансові гарантії

У ході звичайної господарської діяльності Банк надає фінансові гарантії у формі акредитивів, гарантій, або в іншій формі кредитного страхування. Договори фінансової гарантії первісно визнаються у фінансовій звітності за справедливою вартістю за статтею «Інші зобов'язання», в розмірі отриманої комісії. Після первісного визнання зобов'язання Банку за кожним договором гарантії оцінюється за більшим з двох значень: за сумою амортизованої комісії або за найкращою оцінкою витрат, необхідних для врегулювання будь-якого фінансового зобов'язання, що виникає за гарантією.

Збільшення зобов'язання, пов'язане з договорами фінансової гарантії, відображається у складі прибутку або збитку. Отримана комісія визнається у складі прибутку або збитку на рівномірній основі протягом строку дії договору гарантії.

Оподаткування

Розрахунок поточних витрат з податку на прибуток здійснюється відповідно до податкового законодавства України.

Поточний податок залежить від оподатковуваного прибутку за рік. Оподатковуваний прибуток відрізняється від чистого прибутку, відображеного у звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід, оскільки не включає статті доходів або витрат, які оподатковуються або відносяться на витрати для цілей оподаткування у інші роки, а також не включає статті, які ніколи не враховуються для цілей оподаткування. З врахуванням змін в податковому законодавстві України, які вступили в дію з 1 січня 2015 року, оподатковуваний прибуток Банку визначається шляхом коригування фінансового результату, визначеного у фінансовій звітності Банку відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці, які виникають відповідно до положень Податкового кодексу України. Зобов'язання Банку за поточними податками розраховуються з використанням ставок з податку на прибуток, які діяли протягом звітних періодів.

Відстрочені податкові активи та зобов'язання розраховуються стосовно всіх тимчасових різниць за методом балансових зобов'язань. Відстрочений податок на прибуток відображається стосовно всіх тимчасових різниць, що виникають між податковою базою активів та зобов'язань та їх балансовою вартістю для цілей фінансової звітності, за винятком випадків, коли відстрочений податок на прибуток виникає в результаті первісного відображення гудвілу, активу або зобов'язання за операцією, що не являє собою об'єднання компаній, і яка на момент здійснення не впливає ані на обліковий прибуток, ані на оподатковуваний прибуток чи збиток.

Відстрочені податкові активи відображаються лише тоді, коли існує ймовірність отримання у майбутньому оподатковуваного прибутку, за рахунок якого можна здійснити залік тимчасових різниць, що зменшують податкову базу. Відстрочені податкові активи та зобов'язання визначаються за ставками податку, що встановлюються податковим законодавством України у відповідні податкові звітні періоди.

Також в Україні податковим законодавством передбачено інші податки та збори. Ці податки відображаються в складі адміністративних та операційних витрат.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Інвестиційна нерухомість

Інвестиційна нерухомість, яка складається із офісних приміщень, утримується для отримання доходів від довгострокової оренди або збільшення вартості і не займається Банком. Інвестиційна нерухомість спочатку оцінюється за первісною вартістю, включно з витратами на здійснення операції. Після первісного визнання інвестиційна нерухомість відображається за справедливою вартістю, яка визначається на основі ринкових даних у результаті оцінки, проведеної незалежними оцінювачами, за вирахуванням накопичених у подальшому збитків від знецінення. Переоцінка здійснюється із достатньою регулярністю для того, щоб балансова вартість не відрізнялась істотно від тієї, яка була б визначена із використанням справедливої вартості на звітну дату. Прибутки та збитки, які виникають у результаті змін справедливої вартості інвестиційної нерухомості, включаються до складу прибутку або збитку того періоду, в якому вони виникають.

Основні засоби

Основні засоби (окрім будівель та земельних ділянок) відображаються за історичною вартістю, за вирахуванням накопиченої амортизації та визнаного збитку від знецінення, якщо такий є.

Після первісного визнання за собівартістю будівлі та земельні ділянки відображаються за переоціненою вартістю, що являє собою справедливу вартість на дату переоцінки за вирахуванням подальшої накопиченої амортизації і будь-яких подальших накопичених збитків від зменшення корисності. Переоцінка проводиться досить часто, щоб уникнути суттєвих розбіжностей між справедливою вартістю переоціненого активу і його балансовою вартістю.

Приріст вартості від переоцінки відображається у складі резерву переоцінки основних засобів у складі іншого сукупного доходу, за вирахуванням сум відновлення попереднього зменшення вартості цього активу, раніше відображеного у складі прибутку або збитку. В цьому випадку сума збільшення вартості активу відображається у складі прибутку або збитку. Зменшення вартості активу в результаті переоцінки визнається у складі прибутку або збитку, за винятком безпосереднього заліку такого зменшення проти попереднього приросту вартості по тому самому активу, визнаному у складі резерву переоцінки основних засобів.

Крім цього, накопичений знос на дату переоцінки виключається з одночасним зменшенням балансової вартості активу, і отримана сума перераховується виходячи з переоціненої суми активу. При вибутті активу відповідна сума, включена до резерву з переоцінки, переноситься до складу нерозподіленого прибутку.

Нарахування амортизації активу починається з дати, коли актив готовий до використання. Амортизація нараховується прямолінійним методом протягом таких очікуваних строків корисної служби активів:

	<u>Роки</u>
Будівлі	50
Меблі та обладнання	3-10
Поліпшення орендованого майна	Протягом строку дії відповідного договору оренди
Транспортні засоби	5

Залишкова вартість, строки корисної служби та методи нарахування амортизації активів аналізуються наприкінці кожного звітного року і коригуються за необхідності.

Витрати на ремонтно-відновлювальні роботи відображаються у складі інших операційних і адміністративних витрат у періоді, в якому такі витрати були понесені, крім випадків, коли такі витрати підлягають капіталізації.

Нематеріальні активи

Нематеріальні активи включають придбане програмне забезпечення. Нематеріальні активи, придбані окремо, первісно визнаються за вартістю придбання. Після первісного визнання нематеріальні активи відображаються за фактичною вартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від зменшення корисності. Нематеріальні активи мають обмежені або невизначені строки корисної служби. Нематеріальні активи з обмеженим строком корисної служби амортизуються протягом строку корисної служби, що становить 3 роки, і аналізуються на предмет зменшення корисності у випадку наявності ознак можливого зменшення корисності нематеріального активу. Строки та порядок амортизації нематеріальних активів з обмеженим строком корисної служби аналізуються принаймні щорічно наприкінці кожного звітного року.

Об'єкт основних засобів та нематеріальних активів припиняє визнаватися після вибуття або коли більше не очікується отримання майбутніх економічних вигод від продовження використання цього активу.

Результат від реалізації основних засобів, який розраховується як різниця між сумою отриманих коштів і балансовою вартістю активів, визнається у звіті про прибутки і збитки та інший сукупний дохід.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Активи, утримувані для продажу

Активи класифікуються як утримувані для продажу, якщо існує висока ймовірність того, що їх балансова вартість буде відшкодована у результаті операції продажу, а не шляхом подальшого використання, та актив (або група вибуття) може бути негайно проданий у його теперішньому стані. Керівництво повинне мати твердий намір здійснити операцію продажу, яка, як очікується, повинна задовольняти критерії операції завершеного продажу протягом одного року від дати класифікації активу як утримуваного для продажу.

Події чи обставини можуть подовжити період завершення продажу за межі одного року. Подовження періоду завершення продажу не заважає класифікувати активи як утримувані для продажу, якщо затримка була спричинена подіями чи обставинами, які перебувають поза контролем Банку, а також якщо є достатні свідчення того, що Банк продовжує виконувати план продажу активу.

Активи, утримувані для продажу, оцінюються за меншою із двох величин: балансова вартість та справедлива вартість, за вирахуванням витрат на продаж. Якщо справедлива вартість, за вирахуванням витрат на продаж, активу, утримуваного для продажу, є нижчою за його балансову вартість, збиток від знецінення визнається у звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід як збиток від активів, утримуваних для продажу. Будь-яке подальше збільшення справедливої вартості активу, за вирахуванням витрат на продаж, визнається у сумі, яка не перевищує сукупний збиток від знецінення, який був раніше визнаний стосовно цього активу.

Інше майно

Банк визнає у складі Іншого майна необоротні активи, які набув у власність шляхом реалізації права заставодержателя та утримує з метою подальшого продажу. Такі активи не відповідають критеріям визнання активів, утримуваних для продажу, та не можуть бути визнані необоротними активами для використання в поточній діяльності або інвестиційною нерухомістю. Такі активи оцінюються за найменшою з двох величин - собівартістю або чистою вартістю реалізації.

Резерви

Резерви визнаються, коли внаслідок певних подій у минулому Банк має поточне юридичне або дійсне зобов'язання, для врегулювання якого, з великим ступенем вірогідності, буде необхідне вибуття ресурсів, які містять у собі певні економічні вигоди, і суму зобов'язання можна достовірно оцінити.

Величина визнаних резервів – це найкраща оцінка суми, необхідної для погашення поточних зобов'язань на кінець звітного періоду, з врахуванням ризиків та невизначеності, пов'язаних із зобов'язаннями. Якщо величина резервів розрахована з використанням оцінених грошових потоків, необхідних для погашення поточних зобов'язань, то балансова вартість резервів визначається як дисконтована вартість таких грошових потоків (якщо вплив зміни вартості грошей в часі є суттєвим).

Коли очікується, що деякі або всі економічні вигоди, необхідні для погашення зобов'язань, будуть частково або повністю відшкодовані третьою стороною, то визнається дебіторська заборгованість, за умови повної впевненості в отриманні відшкодування та можливості достовірної оцінки суми такої дебіторської заборгованості.

Зобов'язання з пенсійного забезпечення та інших виплат

Банк проводить визначені відрахування до Державної пенсійної системи України, яка вимагає від роботодавця здійснення поточних внесків, що розраховуються як відсоток від загальної суми заробітної плати. Ці витрати відносяться до періоду, в якому заробітна плата нараховується.

Статутний капітал та інші резерви

Прості та привілейовані акції відображаються у складі капіталу.

Набуті права власності на акції – набуття права власності на акції власної емісії Банку вираховується безпосередньо з капіталу. Прибуток чи збиток, що виникає в результаті придбання, продажу, випуску або анулювання власних акцій Банку, не відображається у складі прибутку чи збитку.

Сума перевищення отриманих коштів над номінальною вартістю випущених акцій відображається як додатковий сплачений капітал.

Інші резерви – резерви, відображені у складі капіталу (іншого сукупного доходу) в звіті про фінансовий стан Банку, включають резерв переоцінки інвестицій, наявних для продажу, який включає зміни справедливої вартості фінансових активів, наявних для продажу, та резерв переоцінки будівель, який включає резерв переоцінки землі та будівель.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Прибуток чи збиток що виникає внаслідок операцій з акціонерами Банку визнається в складі власного капіталу як «Результат від операцій з акціонерами».

Банк формує резервний фонд на покриття непередбачених збитків по всіх статтях активів та позабалансових зобов'язань. Розмір відрахувань до резервного фонду має бути не менше 5 відсотків від прибутку Банку до досягнення ними 25 відсотків розміру регулятивного капіталу Банку.

Якщо внаслідок діяльності Банку розмір регулятивного капіталу зменшився до суми, що є меншою, ніж розмір статутного капіталу, то щорічні відрахування до резервного фонду мають становити 10 відсотків чистого прибутку Банку до досягнення ними розміру 35 відсотків від статутного капіталу Банку.

Звітність за сегментами

Сегментна звітність Банку ґрунтується на таких операційних сегментах: фізичні особи, юридичні особи, клієнти малого та середнього бізнесу, фінансові установи, управління активами та інше.

Умовні зобов'язання

Умовні зобов'язання не відображаються у звіті про фінансовий стан. Розкриття інформації щодо таких зобов'язань надається, за винятком випадків, коли відтік ресурсів для виконання таких зобов'язань є малоімовірним. Умовні активи не визнаються у звіті про фінансовий стан. Розкриття інформації щодо таких активів надається, коли надходження пов'язаних із ними економічних вигод є ймовірним.

Визнання доходів та витрат

Доходи визнаються, якщо існує висока вірогідність того, що Банк отримає економічні вигоди, а доходи можуть бути достовірно визначені.

Процентні доходи та витрати визнаються за методом нарахування з використанням методу ефективного відсотка. Метод ефективного відсотка – це метод визначення амортизованої вартості фінансового активу або фінансового зобов'язання (або групи фінансових активів або фінансових зобов'язань) та розподілення процентних доходів або витрат протягом відповідного періоду.

Ефективний відсоток – це ставка, яка забезпечує точне приведення вартості очікуваних майбутніх грошових виплат або надходжень протягом очікуваного строку використання фінансового інструмента або, якщо доцільно, протягом коротшого періоду, до чистої балансової вартості фінансового активу або фінансового зобов'язання.

Банк включає до розрахунку ефективного відсотка всі сплачені та/або отримані комісії, збори та витрати на операцію, що є невід'ємною частиною доходу/витрат фінансового інструменту, а саме:

- а) комісії за ініціювання фінансового інструменту, що отримані/сплачені Банком і пов'язані зі створенням або придбанням такого фінансового інструменту;
- б) комісії, що отримані/сплачені Банком за зобов'язання з кредитування під час ініціювання або придбання кредиту як компенсація за участь у придбанні фінансового інструменту, якщо є ймовірність того, що кредитний договір буде укладено;
- в) комісії, що отримані/сплачені Банком під час випуску боргових зобов'язань, що обліковуються за амортизованою собівартістю.

Доходи за борговими фінансовими інструментами відображаються з використанням методу ефективного відсотка, за виключенням фінансових активів, що відображаються за справедливою вартістю через прибутки та збитки.

При списанні (частковому списанні) фінансового активу або групи аналогічних фінансових активів у результаті збитку від знецінення, процентні доходи визнаються у подальшому з використанням процентної ставки, яка застосовувалася для дисконтування майбутніх грошових потоків з метою оцінки збитку від знецінення.

Проценти отримані від активів, що оцінюються за справедливою вартістю, класифікуються як процентні доходи.

Комісійні доходи і витрати (далі – «комісії») – доходи і витрати за наданими/отриманими послугами, сума яких обчислюється пропорційно сумі активу або зобов'язання чи є фіксованою.

Коли існує вірогідність, що зобов'язання з кредитування призведе до укладання конкретного кредитного договору або надання траншу кредиту, плата за зобов'язання з кредитування включається до доходів майбутніх періодів разом з відповідними прямими витратами та визнається як коригування ефективного відсотка за наданим кредитом. Коли малоімовірно, що зобов'язання з кредитування призведе до укладання конкретного кредитного договору або надання траншу кредиту, плата за зобов'язання визнається у звіті про прибутки та

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

збитки та інший сукупний дохід протягом періоду, який залишився до кінця виконання даного зобов'язання. Коли спливає строк зобов'язання з кредитування, а кредитний договір так і не укладається або транш кредиту не був наданий, комісійні доходи за зобов'язаннями з кредитування визнаються у звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід після завершення цього строку. Комісія за обслуговування кредиту визнається як дохід під час надання послуги. Усі інші комісії визнаються після надання відповідних послуг.

Інші доходи визнаються у прибутках та збитках, коли завершується відповідна операція.

Застосування нових та переглянутих Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ»)

Нові прийняті і переглянуті МСФЗ

Станом на 30 червня 2018 року такі нові стандарти і інтерпретації були випущені, але ще не вступили в силу на дату публікації проміжної скороченої фінансової звітності Банку. Банк планує застосувати ці стандарти після їх вступу в силу.

Нижче представлені стандарти і інтерпретації, які були випущені, але ще не вступили в силу на дату публікації фінансової звітності Банку. Банк планує застосувати ці стандарти після їх вступу в силу.

Поправки до МСФЗ (IFRS) 10 та МСФЗ (IAS) 28 «Продаж або внесок активів в угодах між інвестором та його асоційованою організацією або спільним підприємством»

Поправки розглядають протиріччя між МСФЗ (IFRS) 10 та МСФЗ (IAS) 28, в частині обліку втрати контролю над дочірньою організацією, яка продається асоційованій організації або спільному підприємству або вноситься до них. Поправки роз'яснюють, що прибуток або збиток, які виникають в результаті продажу або внеску активів, що являють собою бізнес згідно з визначенням в МСФЗ (IFRS) 3, в угоді між інвестором і його асоційованою організацією або спільним підприємством, визнаються в повному обсязі. Однак прибуток або збиток, які виникають в результаті продажу або внеску активів, які не становлять собою бізнес, визнаються тільки в межах часток участі, наявних у інших інвесторів в асоційованій організації або спільному підприємстві. Рада з МСФЗ перенесла дату вступу даних поправок в силу на невизначений термін, проте організація, яка застосовує дані поправки достроково, повинна застосовувати їх перспективно. Банк не очікує істотного ефекту в результаті застосування даних поправок.

МСФЗ (IFRS) 16 «Оренда»

МСФЗ (IFRS) 16 був випущений в січні 2016 року і замінює собою МСФЗ (IAS) 17 «Оренда», Роз'яснення КТМФЗ (IFRIC) 4 «Визначення наявності в угоді ознак оренди», Роз'яснення ПКР (SIC) 15 «Операційна оренда – стимули» і Роз'яснення ПКР (SIC) 27 «Визначення сутності операцій, які мають юридичну форму оренди». МСФЗ (IFRS) 16 встановлює принципи визнання, оцінки, подання та розкриття інформації про оренду і вимагає, щоб орендарі відображали всі договори оренди з використанням єдиної моделі обліку в балансі, аналогічно порядку обліку, передбаченому в МСФЗ (IAS) 17 для фінансової оренди. Стандарт передбачає два звільнення від визнання для орендарів – щодо оренди активів з низькою вартістю і короткострокової оренди (тобто оренди з терміном не більше 12 місяців). На дату початку оренди орендар буде визнавати зобов'язання щодо орендних платежів (тобто зобов'язання по оренді), а також актив, який представляє право користування базовим активом протягом терміну оренди (тобто актив у формі права користування). Орендарі будуть зобов'язані визнавати витрати на відсотки за зобов'язанням по оренді окремо від витрат по амортизації активу в формі права користування.

Орендарі також повинні будуть переоцінювати зобов'язання по оренді при настанні певної події (наприклад, зміну термінів оренди, зміні майбутніх орендних платежів в результаті зміни індексу або ставки, що використовуються для визначення таких платежів). У більшості випадків орендар буде враховувати суми переоцінки зобов'язання по оренді в якості коригування активу в формі права користування.

Порядок обліку для орендодавця відповідно до МСФЗ (IFRS) 16 практично не змінюється в порівнянні з діючими в даний момент вимог МСФЗ (IAS) 17. Орендодавці будуть продовжувати класифікувати оренду, використовуючи ті ж принципи класифікації, що і в МСФЗ (IAS) 17, виділяючи при цьому два види оренди: операційну і фінансову.

Крім цього, МСФЗ (IFRS) 16 вимагає від орендодавців і орендарів розкриття більшого обсягу інформації в порівнянні з МСФЗ (IAS) 17.

МСФЗ (IFRS) 16 набуває чинності для річних періодів, що починаються 1 січня 2019 року або після цієї дати. Допускається застосування до цієї дати, але не раніше дати застосування організацією МСФЗ (IFRS) 15. Орендар має право застосовувати даний стандарт з використанням ретроспективного підходу або модифікованого ретроспективного підходу. Перехідні положення стандарту передбачають певні звільнення. У 2018 році Банк продовжить оцінювати можливий вплив МСФЗ (IFRS) 16 на свою фінансову звітність.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

МСФЗ (IFRS) 17 «Страхові контракти»

В травні 2017 року Рада з МСФЗ випустила МСФЗ (IFRS) 17 «*Страхові контракти*», новий всеосяжний стандарт фінансової звітності для договорів страхування, який розглядає питання визнання і оцінки, подання та розкриття інформації. Коли МСФЗ (IFRS) 17 вступить в силу, він замінить собою МСФЗ (IFRS) 4 «*Страхові контракти*», який був випущений в 2005 році. МСФЗ (IFRS) 17 застосовується до всіх видів договорів страхування (тобто страхування життя і страхування, відмінне від страхування життя, пряме страхування і перестраховання) незалежно від виду організації, яка випускає їх, а також до певних запобіжних заходів і фінансовим інструментам з умовами дискреційного участі.

Є кілька винятків зі сфери застосування. Основна мета МСФЗ (IFRS) 17 полягає в наданні моделі обліку договорів страхування, яка є більш ефективною і послідовною для страховиків. На відміну від вимог МСФЗ (IFRS) 4, які в основному базуються на попередніх місцевих облікових політиках, МСФЗ (IFRS) 17 надає всебічну модель обліку договорів страхування, охоплюючи все доречні аспекти обліку.

МСФЗ (IFRS) 17 набуває чинності, починаючи з 1 січня 2021 року або після цієї дати, при цьому вимагається розкриття порівняльної інформації. Дозволяється застосування до цієї дати за умови, що організація також застосовує МСФЗ (IFRS) 9 і МСФЗ (IFRS) 15 на дату першого застосування. Банк не очікує що застосування даного стандарту матиме вплив на фінансовий стан та результати діяльності Банку.

Щорічні удосконалення МСФЗ, період 2014-2016 років

Дані удосконалення включають таке:

Роз'яснення КТМФЗ (IFRIC) 23 «Невизначеність щодо правил обчислення податку на прибуток»

Роз'яснення розглядає порядок обліку податку на прибуток, коли існує невизначеність податкових трактувань, що впливає на застосування МСФЗ (IAS) 12. Роз'яснення не застосовується до податків або зборів, які не належать до сфери застосування МСФЗ (IAS) 12, а також не містить особливих вимог, що стосуються відсотків і штрафів, пов'язаних з невизначеними податковими трактуваннями.

Організація повинна вирішити, чи розглядати кожну невизначене податкове трактування окремо або разом з однією або декількома іншими невизначеними податковими трактуваннями. Необхідно використовувати підхід, який дозволить з більшою точністю передбачити результат розв'язання невизначеності. Роз'яснення також зачіпає припущення, які організація робить для розгляду трактувань податковими органами, а також як вона розглядає зміни в фактах і обставинах.

Роз'яснення вступає в силу для річних періодів, що починаються 1 січня 2019 року або після цієї дати. Банк буде застосовувати роз'яснення з дати його вступу в силу. Оскільки Банк здійснює свою діяльність в складному податковому середовищі, застосування роз'яснення може вплинути на фінансову звітність Банку і необхідне розкриття інформації. Крім того, Банк може бути змушений встановити процедури та методи отримання інформації, необхідної для своєчасного застосування роз'яснення.

Щорічні удосконалення МСФЗ, період 2015-2017 років

Дані удосконалення застосовуються для річних періодів, що починаються 1 січня 2019 року або після цієї дати. Вони включають, зокрема, такі зміни:

МСФЗ (IFRS) 3 «Об'єднання бізнесу» і МСФЗ (IFRS) 11 «Спільне підприємництво» – частки участі, які раніше були в спільних операціях

Дані поправки містять роз'яснення щодо того, чи слід переоцінювати частки участі, які раніше були в спільних операціях (що складають бізнес, як цей термін визначено в МСФЗ (IFRS) 3) до справедливої вартості, якщо:

- ▶ сторона угоди про спільне підприємництво отримує контроль над спільною операцією (МСФЗ (IFRS) 3);
- ▶ сторона, яка є учасником спільних операцій (але не має спільного контролю), отримує спільний контроль над спільними операціями (МСФЗ (IFRS) 11).

Очікується, що дані поправки не вплинуть на фінансову звітність Банку.

МСФЗ (IAS) 12 «Податки на прибуток» – податкові наслідки щодо виплат за фінансовими інструментами, класифікованими як інструменти капіталу

В даних поправках пояснюється, що організація повинна визнавати всі податкові наслідки щодо дивідендів в прибутку чи збитку, іншому сукупному доході або власному капіталі в залежності від того, де організація визнала первісну операцію або подію, які генерували прибуток, що є джерелом дивідендів. Допускається дострокове застосування, при цьому організація повинна розкрити цей факт. Дані поправки повинні спочатку

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

застосовуватися до податкових наслідків щодо дивідендів, визнаних на дату початку самого раннього порівняльного періоду або після цієї дати. Оскільки поточна практика Банку відповідає вимогам поправок, Банк не очікує, що вони матимуть будь-який вплив на його фінансову звітність.

МСФЗ (IAS) 23 «Витрати на позики» – витрати на позики, які підлягають капіталізації

В даних поправках пояснюється, що коли кваліфікований актив готовий до використання за призначенням або продажу і деякі позики, отримані спеціально для придбання кваліфікованого активу, залишаються непогашеними на цю дату, то суму таких позик необхідно включити в суму коштів, які організація запозичує на спільні цілі. Допускається дострокове застосування до цієї дати, при цьому організація повинна розкрити цей факт. Очікується, що дані поправки не вплинуть на фінансову звітність Банку.

5. Суттєві облікові судження та оцінки

Підготовка фінансової звітності згідно з МСФЗ вимагає від керівництва Банку формування суджень, оцінок та припущень, які впливають на застосування облікових політик, а також на суми активів, зобов'язань, доходів та витрат, відображених у фінансовій звітності. Оцінки та пов'язані з ними припущення ґрунтуються на історичному досвіді та інших факторах, які вважаються обґрунтованими за даних обставин, результати яких формують основу суджень стосовно балансової вартості активів та зобов'язань, яка не є очевидною з інших джерел. Хоча ці оцінки ґрунтуються на найкращому розумінні керівництвом поточних подій та операцій, фактичні результати можуть суттєво відрізнятись від цих оцінок.

Зокрема, інформація про суттєві сфери невизначеності оцінок та критичних суджень при застосуванні принципів облікової політики представлена далі.

Основні оцінки облікової політики

Справедлива вартість фінансових інструментів

Фінансові інструменти, наявні для продажу, торгові цінні папери та похідні фінансові інструменти відображаються за їхньою справедливою вартістю.

Банк вважає, що бухгалтерські оцінки та припущення, які мають відношення до оцінки фінансових інструментів, де ринкові котирування недоступні, є ключовим джерелом невизначеності оцінок, тому що: (а) вони з високим ступенем ймовірності піддаються змінам з плином часу, оскільки оцінки базуються на припущеннях керівництва щодо процентних ставок, волатильності, змін валютних курсів, показників кредитоспроможності контрагентів, коригувань при оцінці інструментів, а також специфічних особливостей операцій; та (б) вплив зміни в оцінках на активи, відображені в звіті про фінансовий стан, а також на доходи/витрати може бути значним.

Якби керівництво використовувало інші припущення щодо процентних ставок, волатильності, курсів обміну валют, кредитного рейтингу контрагента, дати офerti і коригувань при оцінці інструментів, більша або менша зміна в оцінці вартості фінансових інструментів в разі відсутності ринкових котирувань мала б істотний вплив на відображений в звітності чистий прибуток Банку.

Резерв під зменшення корисності кредитів та дебіторської заборгованості

Керівництво оцінює зменшення корисності кредитів та дебіторської заборгованості на основі аналізу окремих контрагентів, по індивідуальних значних кредитах, а також на колективній (портфельній) основі по кредитах з аналогічними умовами та характеристиками ризику.

Фактори, які беруться до уваги при оцінці окремих кредитів, включають історію погашення, поточний фінансовий стан позичальника, своєчасність погашення та заставу, якщо вона існує. Для визначення суми зменшення корисності керівництво проводить оцінку сум та строків майбутніх платежів з погашення основної суми заборгованості та процентів і надходження від реалізації застави, якщо така існує. Після цього ці грошові потоки дисконтуються із застосуванням початкового ефективного відсотка за кредитом. Фактичні платежі з погашення основної суми заборгованості і процентів залежать від спроможності позичальника генерувати грошові потоки від операцій або отримати альтернативне фінансування і можуть відрізнятись від оцінок керівництва.

Фактори, що беруться до уваги при оцінці зменшення корисності позик, що оцінюються на колективній (портфельній) основі, включають історичний досвід понесення збитків від кредитування, процент простроченої заборгованості у кредитному портфелі та загальні економічні умови.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Відстрочені податкові активи

Відстрочені податкові активи визнаються для всіх тимчасових різниць, у тій мірі, в якій існує вірогідність отримання оподаткованого прибутку, за рахунок якого можливо реалізувати ці тимчасові різниці, або інших джерел реалізації відстрочених податкових активів у наступних звітних періодах. Оцінка такої вірогідності базується на прогнозі керівництва щодо майбутнього оподаткованого прибутку та доповнюється професійними судженнями керівництва Банку.

Справедлива вартість будівель та земельних ділянок

Як зазначено у Примітці 4, будівлі та земельні ділянки відображені за переоціненою вартістю за вирахуванням накопичених у подальшому зносу та збитків від зменшення корисності. Для визначення справедливої вартості застосовувався переважно порівняльний підхід до оцінки. Порівняльний підхід до оцінки ґрунтується на аналізі результатів порівнянних продажів аналогічних будівель. Оцінка справедливої вартості будівель та земельних ділянок вимагає формування суджень та застосування припущень щодо порівнянності об'єктів майна та інших факторів. Для оцінки справедливої вартості об'єктів нерухомості керівництво залучає зовнішніх незалежних оцінювачів.

Оцінка активів, утримуваних для продажу

Як зазначено у Примітці 4, активи, утримувані для продажу, оцінюються за меншою із двох величин: балансова вартість та справедлива вартість, за вирахуванням витрат на продаж. Для визначення справедливої вартості застосовувався переважно порівняльний підхід до оцінки. Порівняльний підхід до оцінки ґрунтується на аналізі результатів порівнянних продажів аналогічних об'єктів. Оцінка справедливої вартості об'єктів вимагає формування суджень та застосування припущень щодо порівнянності об'єктів майна та інших факторів. Для оцінки справедливої вартості таких об'єктів керівництво залучає зовнішніх незалежних оцінювачів.

6. Інформація за сегментами

Для цілей управління Банк визначив п'ять операційних сегментів, виходячи з продуктів та послуг:

Юридичні особи:	Переважно надання кредитів, обслуговування депозитів та поточних рахунків юридичних осіб та клієнтів-установ.
Клієнти малого та середнього бізнесу (надалі – «МСБ»):	Переважно обслуговування клієнтів за цільовими програмами кредитування, депозитів та поточних рахунків клієнтів, діяльність яких відповідає певним критеріям та межах.
Фізичні особи:	Переважно обслуговування депозитів фізичних осіб, надання споживчих кредитів, овердрафтів, обслуговування кредитних карт та здійснення грошових переказів.
Фінансові установи:	Переважно розміщення та залучення коштів від інших фінансових установ.
Управління активами та інше:	Фінансові та інші центральні функції.

Керівництво здійснює моніторинг операційних результатів діяльності кожного з підрозділів окремо для цілей прийняття рішень про розподіл ресурсів та оцінки результатів їх діяльності. Результати діяльності сегментів визначаються інакше, ніж у фінансовій звітності, як видно з таблиці нижче. Облік податків на прибуток здійснюється на груповій основі, і вони не розподіляються між операційними сегментами.

Подана нижче інформація за сегментами відображається на основі, що використовується особою, яка відповідальна за прийняття операційних рішень для оцінки діяльності згідно з МСФЗ (IFRS) 8 «*Операційні сегменти*». Керівництво перевіряє окрему фінансову інформацію по кожному з сегментів, включаючи оцінку операційних результатів діяльності, активів та зобов'язань. Управління сегментами здійснюється, головним чином, на основі результатів їх діяльності без аналізу фінансування між сегментами та доходів і витрат між ними.

Протягом першого півріччя 2018 року Банк отримав доходи від операцій з одним клієнтом у сумі 361 622 тис. грн. Протягом першого півріччя 2017 року Банк отримав доходи від операцій з одним клієнтом у сумі 205 207 тис. грн..

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

У таблицях нижче подано інформацію про доходи та витрати та про окремі активи та зобов'язання стосовно операційних сегментів Банку.

30 червня 2018	Юридичні особи	МСБ	Фізичні особи	Фінансові установи	Управління активами та інше	Всього
Доходи						
Процентний дохід	2 027 335	146 088	179 690	52 321	1 619 217	4 024 651
Комісійні доходи	125 808	60 946	207 429	11 184	4 815	410 182
Зміна резерву під зменшення корисності кредитів	(113 243)	(11 367)	274 652	(5 071)	-	144 971
Результат від операцій за наданими кредитами, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки/збитки	-	2	-	-	-	2
Чисті прибутки від інвестицій, наявних для продажу	-	-	-	-	4 497	4 497
Результат від операцій з похідними фінансовими інструментами	-	-	-	-	93 414	93 414
Чисті прибутки від інвестиційної нерухомості	-	-	-	-	10 527	10 527
Інші доходи	14 001	9 827	39 119	296	1 128	64 371
Всього доходів	2 053 901	205 496	700 890	58 730	1 733 598	4 752 615
Витрати						
Процентні витрати	(1 533 245)	(188 581)	(648 513)	(42 499)	-	(2 412 838)
Комісійні витрати	(1 881)	(518)	(71 146)	-	(14 138)	(87 683)
Збиток від первісного визнання фінансових активів (Збитки) від торгових цінних паперів	-	-	(2 261)	-	-	(2 261)
Чисті (збитки) від операцій з іноземними валютами та банківськими металами	-	-	1 120	-	(295 439)	(294 319)
Витрати на персонал	(157 610)	(86 230)	(285 843)	(19 550)	(12 702)	(561 935)
Знос та амортизація	(24 371)	(14 378)	(89 054)	(4 554)	(1 794)	(134 151)
Зміна резерву під зменшення корисності інших активів та інші резерви	(68 756)	(76 271)	(334 707)	(15 141)	(8 786)	(503 661)
Інші операційні витрати	(69 386)	(27 120)	(272 073)	(13 275)	(11 454)	(393 308)
Всього витрат	(1 855 249)	(393 098)	(1 702 477)	(95 019)	(350 470)	(4 396 313)
Результати сегменту	198 652	(187 602)	(1 001 587)	(36 289)	1 383 128	356 302
Витрати з податку на прибуток					(140 368)	(140 368)
Прибуток за період					1 242 760	215 934
Активи сегменту	29 516 983	5 010 143	13 354 446	1 138 970	31 129 401	80 149 943
Зобов'язання сегменту	(47 390 249)	(4 859 938)	(19 036 354)	(3 082 629)	(290 006)	(74 659 176)
Інша інформація за сегментом						
Капітальні витрати	11 657	5 667	31 898	1 255	1 472	51 949

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

30 червня 2017/ 31 грудня 2017	Юридичні особи	МСБ	Фізичні особи	Фінансові установи	Управління активами та інше	Всього
Доходи						
Процентний дохід	1 510 823	75 955	112 107	44 532	1 418 434	3 161 851
Комісійні доходи	87 323	43 939	159 186	11 680	6 487	308 615
Чисті прибутки від інвестицій, наявних для продажу	-	-	-	-	25 600	25 600
Чисті прибутки від торгових цінних паперів	-	-	-	-	4 949	4 949
Результат від операцій з похідними фінансовими інструментами	-	-	-	-	57 064	57 064
Чисті прибутки від інвестиційної нерухомості	-	-	-	-	4 305	4 305
Інші доходи	23 968	9 006	40 762	1 464	1 430	76 630
Всього доходів	1 622 114	128 900	312 055	57 676	1 518 269	3 639 014
Витрати						
Процентні витрати	(1 356 272)	(93 869)	(713 269)	(38 992)	-	(2 202 402)
Комісійні витрати	(3 091)	-	(48 473)	(17 631)	-	(69 195)
Зміна резерву під зменшення корисності кредитів	(381 176)	47 645	148 953	(1 884)	-	(186 462)
Збиток від первісного визнання фінансових активів	-	-	(2 864)	-	-	(2 864)
Чисті прибутки/(збитки) від операцій з іноземними валютами та банківськими металами	-	-	2 387	-	(131 451)	(129 064)
Витрати на персонал	(95 709)	(53 427)	(219 863)	(7 177)	(12 353)	(388 529)
Знос та амортизація	(14 728)	(7 313)	(48 207)	(1 431)	(1 161)	(72 840)
Зміна резерву під зменшення корисності активів та інші резерви	(121 734)	(184)	(930)	(2 121)	(27)	(124 996)
Інші операційні витрати	(103 632)	(22 347)	(221 028)	(10 862)	(2 565)	(360 434)
Всього витрат	(2 076 342)	(129 495)	(1 103 294)	(80 098)	(147 557)	(3 536 786)
Результати сегменту	(454 228)	(595)	(791 239)	(22 422)	1 370 712	102 228
Витрати з податку на прибуток					(37 714)	(37 714)
Прибуток за рік					1 332 998	64 514
Активи сегменту	32 693 417	3 210 704	8 194 966	4 030 367	21 083 773	69 213 227
Зобов'язання сегменту	(39 749 593)	(4 575 395)	(16 881 915)	(1 956 707)	(424 304)	(63 587 914)
Інша інформація за сегментом						
Капітальні витрати	9 135	4 484	57 588	920	605	72 732

7. Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти включають:

	30 червня 2018	31 грудня 2017
Поточні рахунки в інших кредитних установах	7 879 392	520 048
Поточні рахунки у Національному банку України	4 495 040	1 242 025
Грошові кошти у касі	1 960 018	997 590
Депозити овернайт в інших банках	576 302	-
Строкові депозити в кредитних установах зі строком погашення до 90 днів	367 803	-
Депозитні сертифікати НБУ (овернайт)	-	4 504 624
	15 278 555	7 264 287
Мінус – очікувані кредитні збитки	(6 857)	-
Грошові кошти та їх еквіваленти	15 271 698	7 264 287

Поточні рахунки у Національному банку України являють собою кошти, розміщені для забезпечення щоденних розрахунків та інших операцій Банку. Обмеження щодо користування коштами, розміщеними на поточних рахунках в Національному банку України, відсутні.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Сума обов'язкових резервів згідно з установленими нормативами (резервна база) станом на 30 червня 2018 року складала 3 372 018 тис. грн. (2017: 2 941 682 тис. грн.).

Станом на 30 червня 2018 та 31 грудня 2017 років Банк виконував вимоги Національного банку України щодо обов'язкових резервів.

Зміни очікуваних кредитних збитків протягом першого півріччя 2018 року були такими:

	<u>Стадія 1</u>
На 1 січня 2018	11 000
Нові активи	1 498
Погашені активи	(236)
Переведення у стадію 1	(5 405)
На 30 червня 2018	6 857

8. Кошти у кредитних установах

Кошти у кредитних установах включають:

	<u>30 червня 2018</u>	<u>31 грудня 2017</u>
Строкові кошти зі строком погашення понад 90 днів або прострочені	734 348	736 005
Інші кошти у кредитних установах	323 394	249 842
Кошти за угодами зворотного РЕПО	319 225	280 469
Поточні рахунки в інших кредитних установах	-	3 218 015
	1 376 967	4 484 331
Мінус – очікувані кредитні збитки/резерв під зменшення корисності	(735 528)	(744 777)
Кошти у кредитних установах	641 439	3 739 554

Станом на 30 червня 2018 року прострочені кошти в кредитних установах складають 723 948 тис. грн. (2017: 734 959 тис. грн.).

Станом на 30 червня 2018 року кошти у кредитних установах у сумі 1 158 802 тис. грн. (або 84,16% від загальної суми коштів у кредитних установах), були розміщені в трьох банках (2017: 3 109 935 тис. грн., в одному банку або 69,35% загальної суми коштів у кредитних установах).

Станом на 30 червня 2018 року кошти за угодами зворотного РЕПО були забезпечені ОВДП справедливою вартістю 350 440 тис. грн. (2017: 312 734 тис. грн.).

Інші кошти у кредитних установах включають гарантійні депозити, розміщені переважно у зв'язку з клієнтськими операціями, як, наприклад, акредитиви, гарантії виконання зобов'язань та операції з дорожніми чеками та платіжними картками.

Зміни очікуваних кредитних збитків були такими:

	<u>Стадія 1</u>	<u>Стадія 2</u>	<u>Стадія 3</u>	<u>Всього</u>
На 1 січня 2018	450	-	736 004	736 454
Нові активи	1 179	-	-	1 179
Погашені активи	(450)	-	-	(450)
Переведення у стадію 1	-	-	-	-
Переведення у стадію 2	-	-	-	-
Переведення у стадію 3	-	-	(1 655)	(1 655)
<i>Загальний ефект від переходу між стадіями</i>	-	-	(1 655)	(1 655)
На 30 червня 2018	1 179	-	734 349	735 528

Рух у резервах під зменшення корисності коштів у кредитних установах був таким:

	<u>6 місяців, що закінчились 30 червня 2017</u>
На 1 січня 2017	758 575
Нараховано	1 884
На 30 червня 2017	760 459

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

9. Похідні фінансові інструменти

Банк здійснює операції з обміну валют, в результаті яких Банк зобов'язаний надавати одну валюту в обмін на іншу валюту згідно з встановленими курсами обміну валют. Банк здійснює такі операції з українськими та міжнародними банками. Строк поставки валюти по таких операціях не перевищує один місяць.

Банк укладає договори на придбання похідних фінансових інструментів з метою хеджування ризиків, однак ці інструменти не відповідають критеріям обліку хеджування.

Умовні суми у наведених нижче таблицях відображають суми до погашення та суми до отримання:

	30 червня 2018				31 грудня 2017			
	Умовна сума		Справедлива вартість		Умовна сума		Справедлива вартість	
	Активи	Зобов'язання	Активи	Зобов'язання	Активи	Зобов'язання	Активи	Зобов'язання
Договори в іноземній валюті								
Свопи/форварди	1 902 751	(1 902 938)	1 883	(2 070)	1 291 357	(1 294 240)	869	(3 752)
Споти	2 177 996	(2 178 229)	2 192	(2 425)	71 220	(71 202)	41	(23)
Всього похідні активи/ (зобов'язання)			4 075	(4 495)			910	(3 775)

10. Кредити клієнтам та фінансовий лізинг

Кредити клієнтам та фінансовий лізинг включають:

	30 червня 2018	31 грудня 2017
Юридичні особи	29 419 289	34 097 305
МСБ	2 934 156	2 048 098
Фізичні особи	6 189 671	5 907 660
Всього кредити клієнтам та фінансовий лізинг	38 543 116	42 053 063
Мінус – очікувані кредитні збитки/резерв під зменшення корисності	(8 544 220)	(8 406 630)
Кредити клієнтам та фінансовий лізинг	29 998 896	33 646 433

Станом на 30 червня 2018 року загальний обсяг заборгованості за кредитними угодами, за якими проводилась реструктуризація та які не є простроченими, становив 1 611 805 тис. грн. (2017: 1 641 731 тис. грн.).

Протягом першого півріччя 2018 року, Банком здійснювалось погашення кредитів клієнтам за рахунок заставного майна. Вартість заставного майна, що було використано для погашення кредитів клієнтам, наведена нижче:

- ▶ 29 180 тис. грн., в подальшому обліковується як інше майно (2017: 15 736 тис. грн.).

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Очікувані кредитні збитки /резерв під зменшення корисності за кредитами клієнтам та фінансовим лізингом

Зміни очікуваних кредитних збитків були такими:

Юридичні особи	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
На 1 січня 2018	322 733	498 503	3 760 702	4 581 938
Нові активи	17 745	255 616	7 148	280 509
Погашені активи	(36 655)	(138 858)	(56 166)	(231 679)
Переведення у стадію 1	(181 043)	(175 739)	-	(356 782)
Переведення у стадію 2	219 022	(9 918)	(11 803)	197 301
Переведення у стадію 3	106 650	-	117 243	223 893
<i>Загальний ефект від переходу між стадіями</i>	<i>144 629</i>	<i>(185 657)</i>	<i>105 440</i>	<i>64 412</i>
Зміна знецінених відсотків	-	1 741	60 691	62 432
Списано	-	-	(234 795)	(234 795)
На 30 червня 2018	448 452	431 345	3 643 020	4 522 817
МСБ	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
На 1 січня 2018	15 197	1 274	95 224	111 695
Нові активи	8 699	1 634	4 385	14 718
Погашені активи	(1 236)	(972)	(6 888)	(9 096)
Переведення у стадію 1	30	192	(42)	180
Переведення у стадію 2	4 327	(71)	-	4 256
Переведення у стадію 3	2 807	380	(1 878)	1 309
<i>Загальний ефект від переходу між стадіями</i>	<i>7 164</i>	<i>501</i>	<i>(1 920)</i>	<i>5 745</i>
Зміна знецінених відсотків	1	-	(338)	(337)
Списано	-	-	(10 140)	(10 140)
На 30 червня 2018	29 825	2 437	80 323	112 585
Фізичні особи	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
На 1 січня 2018	5 603	1 940	4 501 627	4 509 170
Нові активи	4 510	339	1 467	6 316
Погашені активи	147	(118)	(24 438)	(24 409)
Переведення у стадію 1	1 903	(744)	(10 360)	(9 201)
Переведення у стадію 2	1 031	74	(229)	876
Переведення у стадію 3	5 642	3 349	(254 784)	(245 793)
<i>Загальний ефект від переходу між стадіями</i>	<i>8 576</i>	<i>2 679</i>	<i>(265 373)</i>	<i>(254 118)</i>
Зміна знецінених відсотків	98	3	(2 891)	(2 790)
Списано	(371)	-	(324 980)	(325 351)
На 30 червня 2018	18 563	4 843	3 885 412	3 908 818

Рух резерву під зменшення корисності кредитів клієнтам та фінансового лізингу за категоріями є таким:

	Юридичні особи	МСБ	Фізичні особи	Всього
На 1 січня 2017	3 314 384	203 304	4 217 169	7 734 857
(Відновлено) / нараховано	381 176	(47 645)	(148 953)	184 578
Списано	(7 701)	(9 348)	(16 427)	(33 476)
На 30 червня 2017	3 687 859	146 311	4 051 789	7 885 959

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Застава

У наступній таблиці представлено аналіз загальної суми кредитного портфелю за типами забезпечення:

Тип забезпечення	30 червня 2018				31 грудня 2017			
	Юридичні особи	МСБ	Фізичні особи	Всього	Юридичні особи	МСБ	Фізичні особи	Всього
Знецінені кредити								
Депозити	1 502	–	2	1 504	1 675	–	–	1 675
Нерухомість	1 363 096	78 366	622 572	2 064 034	788 861	75 919	201 466	1 066 246
Інші активи	538 462	19 242	54 093	611 797	299 426	4 342	933	304 701
Без забезпечення	2 067 807	53 991	3 260 860	5 382 658	2 527 461	74 491	4 061 297	6 663 249
Всього знецінених кредитів	3 970 867	151 599	3 937 527	8 059 993	3 617 423	154 752	4 263 696	8 035 871
Кредити без ознак зменшення корисності								
Депозити	708 519	100 431	274	809 224	739 440	54 185	385	794 010
Нерухомість	12 719 248	1 450 140	745 125	14 914 513	11 809 383	927 733	700 589	13 437 705
Інші активи	8 368 035	1 062 061	964 609	10 394 705	15 608 341	814 698	446 804	16 869 843
Без забезпечення	3 652 620	169 925	542 136	4 364 681	2 322 718	96 730	496 186	2 915 634
Всього кредитів без спеціально виявлених ознак зменшення корисності	25 448 422	2 782 557	2 252 144	30 483 123	30 479 882	1 893 346	1 643 964	34 017 192
Всього	29 419 289	2 934 156	6 189 671	38 543 116	34 097 305	2 048 098	5 907 660	42 053 063

Представлені у цій таблиці суми відображають балансову вартість кредитів до вирахування суми очікуваних кредитних зитків/резерву під зменшення корисності, а не справедливую вартість застави. Банк оцінює справедливую вартість застави під час: надання кредиту, зміни структури застави за кредитним договором, реалізації застави у разі неспроможності позичальника погасити кредит, а також у випадках та з регулярністю, передбаченою законодавством України.

На 30 червня 2018 року інші активи включають рухоме майно, товари в обігу, та інше.

У наступній таблиці представлено структуру кредитів та фінансовий лізинг в розрізі сегментів клієнтів та валюти заборгованості:

Тип клієнтів	30 червня 2018				31 грудня 2017			
	В іноземній валюті	В національній валюті	Всього	Знецінені	В іноземній валюті	В національній валюті	Всього	Знецінені
Державні підприємства	2 609 052	6 488 589	9 097 641	4 544	4 381 852	10 535 874	14 917 726	4 434
Корпоративні клієнти	10 751 310	9 607 179	20 358 489	4 150 353	11 295 194	7 935 851	19 231 045	3 612 988
Мікро	50 668	423 240	473 908	31 513	450 694	345 553	796 247	88 951
Малі та Середні	1 538 400	885 007	2 423 407	122 479	693 999	506 386	1 200 385	65 802
Фізичні особи	3 474 849	2 714 822	6 189 671	4 254 241	3 796 194	2 111 466	5 907 660	4 263 696
Всього	18 424 279	20 118 837	38 543 116	8 563 130	20 617 933	21 435 130	42 053 063	8 035 871

У наступній таблиці представлено структуру кредитів в розрізі сегментів клієнтів та строків кредитів:

Тип клієнтів	30 червня 2018			31 грудня 2017		
	До одного року	Понад один рік	Всього	До одного року	Понад один рік	Всього
Державні підприємства	8 335 062	762 579	9 097 641	14 089 015	828 711	14 917 726
Корпоративні клієнти	9 947 177	10 411 312	20 358 489	6 828 489	12 402 556	19 231 045
Мікро	212 029	261 879	473 908	86 557	709 690	796 247
Малі та Середні	782 905	1 640 502	2 423 407	150 807	1 049 578	1 200 385
Фізичні особи	3 178 721	3 010 950	6 189 671	2 434 929	3 472 731	5 907 660
Всього	22 455 894	16 087 222	38 543 116	23 589 797	18 463 266	42 053 063

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Станом на 30 червня 2018 року кредити клієнтам та фінансовий лізинг у сумі 13 899 731 тис. грн., були надані десятиєм найбільшим позичальникам/групам пов'язаних контрагентів Банку (36,06% від загальної суми кредитів клієнтам) (2017: 18 646 272 тис. грн., або 44,34%).

Кредити надаються головним чином клієнтам, що здійснюють діяльність на території України у таких галузях економіки:

	<u>30 червня 2018</u>	<u>31 грудня 2017</u>
Електроенергетика	7 395 769	9 999 455
Фізичні особи	6 189 672	5 907 660
Транспортування газу	5 374 319	6 084 630
Сільське господарство та харчова промисловість	5 122 314	4 962 347
Торгівля	3 880 277	4 420 899
Виробництво	3 121 781	3 160 044
Нерухомість	2 899 208	2 868 251
Сфера обслуговування	2 411 271	2 402 605
Металургія	708 443	1 133 544
Будівництво	924 162	543 085
Транспорт	405 785	463 726
Фінансові послуги	72 113	72 739
Інше	38 002	34 078
Всього	<u>38 543 116</u>	<u>42 053 063</u>

Станом на 30.06.2018 та 31.12.2017 кредити клієнтам включають угоди фінансового лізингу з метою придбання транспортних засобів та обладнання клієнтами Банку у сумі 243 137 тис. грн. та 55 161 тис. грн., відповідно, як наведено у нижчезазначеній таблиці:

	<u>30.06.2018</u>			<u>31.12.2017</u>		
	<u>Юридичні особи</u>	<u>МСБ</u>	<u>Всього</u>	<u>Юридичні особи</u>	<u>МСБ</u>	<u>Всього</u>
До одного року						
Кредити клієнтам за угодами фінансового лізингу	-	64 523	64 523	-	-	-
Мінус – резерв під зменшення корисності	-	(427)	(427)	-	-	-
Короткострокові кредити клієнтам за угодами фінансового лізингу	-	64 097	64 097	-	-	-
Понад один рік						
Кредити клієнтам за угодами фінансового лізингу	61 767	67 152	128 919	-	39 033	39 033
Мінус – резерв під зменшення корисності	(1 033)	(494)	(1 527)	-	-	-
Довгострокові кредити клієнтам за угодами фінансового лізингу	60 734	66 658	127 392	-	39 033	39 033
Всього кредити клієнтам за угодами фінансового лізингу	60 734	130 755	191 489	-	39 033	39 033

У наступній таблиці представлено структуру забезпечення за кредитами клієнтам за угодами фінансового лізингу у розрізі галузі економіки та сегментів клієнтів Банку:

	<u>30.06.2018</u>		<u>31.12.2017</u>	
	<u>Юридичні особи</u>	<u>МСБ</u>	<u>Юридичні особи</u>	<u>МСБ</u>
Виробництво	-	7 655	-	-
Сфера обслуговування	83 158	5 633	-	-
Транспорт	-	191 474	-	55 161
	83 158	204 763	-	55 161

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

11. Інвестиції, наявні для продажу

Інвестиції, наявні для продажу, включають:

	<u>30 червня 2018</u>	<u>31 грудня 2017</u>
Облігації внутрішньої державної позики (ОВДП)	19 282 297	19 675 154
Депозитні сертифікати, емітовані Національним банком України	10 332 929	-
Державна іпотечна установа	882 911	890 190
Акції підприємств	11 320	11 319
Інвестиції, наявні для продажу	<u>30 509 457</u>	<u>20 576 663</u>

Станом на 30 червня 2018 року загальна накопичена сума очікуваних кредитних збитків/збитків від зменшення корисності, визнана стосовно інвестицій, склала 28 764 тис. грн. (2017: 59 380 тис. грн.)

Станом на 30 червня 2018 року облігації підприємств справедливою вартістю 680 775 тис. грн. (2017: 690 132 тис. грн.) були передані у заставу як забезпечення довгострокових позик, отриманих від Національного банку України (Примітка 16).

Станом на 30 червня 2018 року ОВДП справедливою вартістю 376 290 тис. грн. (2017: 381 663 тис. грн.) були передані в заставу за довгостроковим кредитом, отриманим від однієї кредитної установи (Примітка 17).

12. Активи, утримувані для продажу

Станом на 30 червня 2018 року активи, утримувані для продажу справедливою вартістю 14 845 тис. грн. (2017: 60 508 тис. грн.) були отримані в рахунок погашення заборгованості клієнтів Банку:

	<u>Земельні ділянки</u>	<u>Нежитлова нерухомість</u>	<u>Житлова нерухомість</u>	<u>Майнові права на нерухоме майно</u>	<u>Рухоме майно</u>	<u>Всього</u>
Вартість						
На 1 січня 2018	3 091	13 427	43 648	-	342	60 508
Реалізація	(1 891)	(2 827)	(40 945)	-	-	(45 663)
На 30 червня 2018	<u>1 200</u>	<u>10 600</u>	<u>2 703</u>	-	<u>342</u>	<u>14 845</u>

	<u>Земельні ділянки</u>	<u>Нежитлова нерухомість</u>	<u>Житлова нерухомість</u>	<u>Майнові права на нерухоме майно</u>	<u>Рухоме майно</u>	<u>Всього</u>
Вартість						
На 1 січня 2017	366 527	594 657	130 529	36 706	890	1 129 309
Надходження	3 040	34 921	2 703	-	343	41 007
Рекласифікація до статті «Основні засоби та нематеріальні активи»	(113 481)	(283 925)	-	-	(890)	(398 296)
Рекласифікація до статті «Інше майно»	(183 142)	(289 682)	(58 502)	(36 706)	-	(568 032)
Переоцінка	(11 027)	(22 864)	(151)	-	-	(34 042)
Реалізація	(58 826)	(19 680)	(30 932)	-	-	(109 438)
На 31 грудня 2017	<u>3 091</u>	<u>13 427</u>	<u>43 647</u>	-	<u>343</u>	<u>60 508</u>

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

13. Оподаткування

Витрати з податку на прибуток включають:

	6 місяців, що закінчилися 30 червня 2018	6 місяців, що закінчилися 30 червня 2017
Зміни відстрочених податків – виникнення та сторнування тимчасових різниць	140 368	37 714
Витрати з податку на прибуток	140 368	37 714

Нижче наведений розрахунок для приведення витрат з податку на прибуток, розрахованих за діючими ставками оподаткування, у відповідність до фактичного витрат з податку на прибуток:

	6 місяців, що закінчилися 30 червня 2018	6 місяців, що закінчилися 30 червня 2017
Прибуток до оподаткування	356 302	102 228
Нормативна ставка податку	18%	18%
Теоретичні витрати з податку на прибуток при застосуванні нормативної ставки	64 134	18 401
Витрати, які не враховуються при оподаткуванні	101 035	30 871
Коригування податкової бази через перегляд тимчасових різниць та змін у законодавстві	1 418	3 039
Зміни у невизнаних відстрочених податкових активах	(26 219)	(14 597)
Витрати з податку на прибуток	140 368	37 714

Станом на 30 червня 2018 та 30 червня 2017 років відстрочені податкові активи і зобов'язання та їх рух за відповідні періоди включають:

	Виникнення та сторнування тимчасових різниць			Виникнення та сторнування тимчасових різниць		
	У звіті про прибутки та збитки	У складі власного капіталу	6 місяців, що закінчилися 30 червня 2018	У звіті про прибутки та збитки	У складі власного капіталу	6 місяців, що закінчилися 30 червня 2017
Податковий ефект неоподатковуваних тимчасових різниць						
Нарахування та резерви	-	-	-	27 165	-	(27 166)
Основні засоби та нематеріальні активи	2 664	-	47 216	(3 249)	-	23 041
Резерви відпустки	-	-	-	(1 175)	-	-
Податкові збитки, перенесені на наступні періоди	(169 251)	-	308 188	(75 052)	-	625 628
Відстрочені податкові активи/(зобов'язання), загальна сума	(166 587)	-	355 404	(52 311)	-	621 503
Невизнані відстрочені податкові активи	26 219	-	(308 188)	14 597	-	(576 656)
Відстрочені податкові активи/(зобов'язання)	(140 368)	-	47 216	(37 714)	-	44 847
Відстрочені податкові активи/(зобов'язання), чиста сума	(140 368)	-	47 216	(37 714)	-	44 847

Складання та надання фінансової звітності та податкової декларації з податку на прибуток підприємств відбувається в різні терміни. Внаслідок цього, між даними фінансового та податкового обліків можуть виникнути несуттєві відмінності. Дані відмінності знайдуть відображення в податковому обліку в наступному звітному періоді.

Відповідно до норм чинного податкового законодавства України, податковий облік будується виключно за правилами міжнародних стандартів фінансової звітності та ведеться відповідно до норм Податкового кодексу України. Об'єктом оподаткування податком на прибуток – є фінансовий результат до оподаткування, визначений у фінансовій звітності Банку відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності,

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

скоригований на різниці, які визначені нормами Податкового кодексу України. Таким чином, податковий облік здійснюється на підставі бухгалтерського обліку з послідовними податковими коригуваннями з метою своєчасного та достовірного складання податкової звітності.

14. Резерв під зменшення корисності інших активів та інші резерви

	<i>Резерв під</i>		<i>Всього</i>
	<i>Інші активи</i>	<i>юридичні ризики</i>	
На 31 грудня 2017	759 061	7 669	766 730
Нараховано/(сторновано)	8 867	96 169	105 036
Відновлення	2 332	-	2 332
Списано	(33)	-	(33)
На 30 червня 2018	770 227	103 838	874 065

Резерв під юридичні ризики відноситься до іншого майна Банку, права власності за яким ймовірно будуть втрачені, а також за позовами, за якими існує ймовірність понесення Банком збитків.

	<i>Гарантії і</i>		<i>Всього</i>
	<i>Інші активи</i>	<i>договірні зобов'язання</i>	
На 31 грудня 2016	426 921	60 504	487 425
Нараховано	2 416	122 580	124 996
Списано	(5)	-	(5)
На 30 червня 2017	429 332	183 084	612 416

Зміни очікуваних збитків за гарантіями та договірними зобов'язаннями були такими:

<i>Гарантії і договірні зобов'язання</i>	<i>Стадія 1</i>	<i>Стадія 2</i>	<i>Стадія 3</i>	<i>Всього</i>
На 1 січня 2018	5 164	22 736	221 519	249 419
Нові гарантії/зобов'язання	1 860	458 991	4 252	465 103
Гарантії/зобов'язання, строк дії яких закінчився	(227)	(13 038)	(36 278)	(49 543)
Переведення у стадію 1	(605)	-	-	(605)
Переведення у стадію 2	(1 795)	30 189	(16)	28 378
Переведення у стадію 3	-	(23)	(36 927)	(36 950)
<i>Загальний ефект від переходу між стадіями</i>	<i>(2 400)</i>	<i>30 166</i>	<i>(36 943)</i>	<i>(9 177)</i>
На 30 червня 2018	4 397	498 855	152 550	655 802

Резерв під зменшення корисності інших активів зменшує балансову вартість відповідних активів. Забезпечення за позовами, гарантіями та договірними зобов'язаннями відображаються у складі зобов'язань.

15. Інші активи та зобов'язання

	<i>30 червня 2018</i>	<i>31 грудня 2017</i>
Інші активи включають:		
Дебіторська заборгованість за цінними паперами	594 546	578 266
Дебіторська заборгованість за фінансовим лізингом	199 977	34 091
Передоплати	141 505	159 389
Розрахунки за платіжними картками	120 214	102 364
Дебіторська заборгованість за майновими правами	97 621	100 001
Інші нараховані доходи	58 577	44 832
Грошові кошти та банківські метали, які знаходяться на тимчасово окупованій території Автономної Республіки Крим та на не підконтрольних українській владі територіях Луганської і Донецької областей	49 003	51 081
Інша дебіторська заборгованість за операціями з банками	36 044	38 071
Запаси	26 714	22 679
Дебіторська заборгованість за операціями з кредитними картками	16 193	163 969
Зобов'язання працівників	2 058	2 047
Податки до відшкодування, крім податку на прибуток	373	466
Інше	3 902	17 209
	1 346 727	1 314 465
Мінус резерв під зменшення корисності інших активів (Примітка 14)	(770 227)	(730 809)
Інші активи	576 500	583 656

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Інші зобов'язання включають:

	<u>30 червня 2018</u>	<u>31 грудня 2017</u>
Зобов'язання за фінансовим лізингом	200 881	35 053
Нарахування за невикористаними відпустками	102 817	86 342
Кредиторська заборгованість за операціями з клієнтами	95 062	44 157
Кредиторська заборгованість за податками та обов'язковими платежами, крім податку на прибуток	25 842	35 955
Платежі до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	31 929	29 768
Кредиторська заборгованість за операціями з клієнтами щодо купівлі-продажу іноземної валюти, банківських та дорогоцінних металів	28 426	58 508
Оренда приміщень	8 590	8 298
Нараховані витрати за розрахунково-касове обслуговування	8 260	11 355
Ремонт та обслуговування основних засобів	6 188	4 845
Утримання приміщень	3 540	2 744
Послуги зв'язку	3 518	3 354
Кредиторська заборгованість перед центром обробки операцій з пластиковими картками	3 071	1 486
Кредиторська заборгованість за операціями з пластиковими картками	1 944	75
Винагорода партнерам за залучення клієнтів	1 279	2 408
Кредиторська заборгованість за розрахунками з працівниками	1 242	825
Кредиторська заборгованість за операціями з банками	1 031	156
Кредиторська заборгованість з придбання активів	371	6 423
Інше	33 243	35 843
Інші зобов'язання	<u>557 234</u>	<u>367 595</u>

16. Кошти Національного банку України

Позики, отримані від Національного банку України включають:

	<u>Термін погашення</u>	<u>30 червня 2018</u>	<u>31 грудня 2017</u>
Довгострокові кредити рефінансування від Національного банку України	31 серпня 2018	50 392	207 459
	30 квітня 2019	212 103	206 645
Всього довгострокових позик, отриманих від Національного банку України		<u>262 495</u>	<u>414 104</u>

Станом на 30 червня 2018 року процентна ставка за коштами Національного банку України становила 7,0% річних (2017: 7,0% річних).

Відсоткові ставки за позиками, отриманими від Національного банку України, встановлені на рівні облікової ставки Національного банку України на дату отримання позик плюс 0,5% та можуть бути змінені тільки у разі зниження облікової ставки Національного банку України.

Станом на 30 червня 2018 року облікова ставка Національного банку України становила 17,0% (2017: 14,5%).

17. Кошти кредитних установ

Кошти кредитних установ включають:

	<u>30 червня 2018</u>	<u>31 грудня 2017</u>
Строкові депозити та кредити	1 665 706	385 888
Поточні рахунки	1 339 768	1 520 590
Інші кошти кредитних установ	42 132	40 452
Кошти кредитних установ	<u>3 047 606</u>	<u>1 946 930</u>

Станом на 30 червня 2018 року кошти кредитних установ включають залишки у сумі 1 548 183 тис. грн. (50,80%), що були залучені від трьох банків (2017: залишки у сумі 1 078 729 тис. грн. (55,41%), що були залучені від двох банків).

Станом на 30 червня 2018 року довгостроковий кредит, отриманий від однієї кредитної установи був забезпечений ОВДП справедливою вартістю 376 290 тис. грн. (2017: 381 663 тис. грн.) (Примітка 11).

*(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)***18. Кошти клієнтів**

Кошти клієнтів включають:

	30 червня 2018	31 грудня 2017
Поточні рахунки		
- Юридичні особи	30 780 479	27 791 704
- Фізичні особи	3 838 108	3 706 143
- Бюджетні організації	215 828	140 369
	34 834 415	31 638 216
Строкові депозити		
- Юридичні особи	15 120 236	16 048 185
- Фізичні особи	14 428 046	12 959 717
- Бюджетні організації	5 645 009	-
	35 193 291	29 007 902
	70 027 706	60 646 118

Станом на 30 червня 2018 року кошти клієнтів у сумі 26 972 255 тис. грн. (38,52%) включали заборгованість перед десятима найбільшими клієнтами Банку (2017: 22 083 988 тис. грн. (36,41%)).

Аналіз коштів клієнтів за галузями є таким:

	30 червня 2017	31 грудня 2017
Сфера обслуговування	24 525 249	12 648 426
Фізичні особи	18 266 154	16 665 860
Транспорт	8 189 567	11 589 052
Енергетика	3 698 778	2 650 078
Виробництво	2 231 681	3 033 086
Торгівля	2 213 145	2 365 471
Страховання	1 829 657	2 000 632
Сільське господарство та харчова промисловість	1 296 764	1 152 159
Металургія	1 105 661	1 416 038
Фінансові послуги	1 075 466	1 465 247
Будівництво	810 855	880 916
Інше	4 784 729	4 779 153
Кошти клієнтів	70 027 706	60 646 118

Станом на 30 червня 2018 року до категорії «Інше» включені кошти юридичних осіб-нерезидентів у сумі 4 639 404 тис. грн. (2017: 4 643 559 тис. грн.).

Станом на 30 червня 2018 року кредити клієнтів забезпечені коштами клієнтів на суму 810 728 тис. грн. (2017: 795 685 тис. грн.) (Примітка 10).

Станом на 30 червня 2018 року коштами клієнтів забезпечені фінансові договірні та умовні зобов'язання на суму 1 900 090 тис. грн. (2017: 1 896 871 тис. грн.) (Примітка 20).

19. Власний капітал**Статутний капітал**

Станом на 30 червня 2018 року випущений статутний капітал складався з 13 836 522 922 простих акцій та 477 078 привілейованих акцій (2017: 13 836 522 922 простих акцій та 477 078 привілейованих акцій) номінальною вартістю 1 грн. кожна. Прості акції наділяють правами участі у загальних зборах акціонерів, отримання дивідендів та у разі ліквідації Банку отримувати частину майна Банку або його вартості пропорційно до вартості належних їм акцій Банку в черговості і порядку, передбаченому законодавством України і статутом Банку. Акціонери-власники привілейованих акцій мають право голосу у окремих випадках згідно статуту та мають право на отримання щорічного фіксованого дивіденду, за винятком випадків, передбачених законодавством.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Кількість випущених і повністю сплачених акцій:

	Кількість акцій, тис.		Номінальна вартість, тис. грн.		Номінальна вартість, тис. грн.	Всього, тис. грн.
	Прості	Привілей- овані	Прості	Привілей- овані		
На 31 грудня 2016	13 836 523	477	13 836 523	477	13 837 000	13 837 000
Випущені та зареєстровані акції	—	—	—	—	—	—
На 31 грудня 2017	13 836 523	477	13 836 523	477	13 837 000	13 837 000
Випущені та зареєстровані акції	—	—	—	—	—	—
На 30 червня 2018	13 836 523	477	13 836 523	477	13 837 000	13 837 000

Рух за статтями інших резервів

Рух за статтями інших резервів був таким:

	Резерв переоцінки інвестицій, наявних для продажу		Всього
	Резерв переоцінки основних засобів	Резерв переоцінки основних засобів	
На 31 грудня 2016	360 907	232 508	593 415
Переоцінка основних засобів	(8 935)	—	(8 935)
Податок на прибуток, пов'язаний із переоцінкою основних засобів	1 608	—	1 608
Збитки від інвестицій, наявних для продажу	—	(293 078)	(293 078)
Переведення в результаті вибуття активів	(14 586)	—	(14 586)
На 31 грудня 2017	338 994	(60 570)	278 424
Переведення в результаті вибуття активів	(1 052)	—	(1 052)
Збитки від інвестицій, наявних для продажу	—	(302 158)	(302 158)
Коригування суми переоцінки за інвестиціями, наявними для продажу за МСФЗ 9 та інші рекласифікації	—	(33 167)	(33 167)
На 30 червня 2018	337 942	(395 895)	(57 953)

20. Договірні та умовні зобов'язання**Юридичні аспекти**

В ході звичайного ведення операцій, Банк виступає стороною різних судових процесів та спорів. Керівництво Банку вважає, що остаточний розмір зобов'язань, які можуть виникнути внаслідок судових процесів, не матиме суттєвого негативного впливу на фінансовий стан чи результати майбутньої діяльності Банку (Примітка 14).

Оподаткування

Для української системи оподаткування характерними є наявність численних податків та законодавство, яке часто змінюється. Податкове законодавство є часто невизначеним, може мати різне трактування, а в деяких випадках є суперечливим. Нерідко виникають протиріччя у трактуванні податкового законодавства між органами фіскальної служби, уповноваженими організаціями, компаніями та іншими державними установами. Податкові декларації підлягають перевірці з боку органів влади, які згідно із законодавством уповноважені застосовувати штрафні санкції, а також стягувати пеню. Ці факти створюють в Україні значно серйозніші податкові ризики, ніж ті, які є типовими для країн з більш розвиненими системами оподаткування.

Керівництво вважає, що воно виконує всі вимоги чинного податкового законодавства. Проте не може існувати впевненості у тому, що податкові органи не матимуть іншої думки щодо відповідності Банку чинному податковому законодавству і не застосують штрафні санкції. У цій фінансовій звітності не був створений резерв на потенційні штрафні санкції, пов'язані з оподаткуванням, оскільки станом на 30 червня 2018 року керівництво Банку вважає, що його тлумачення відповідного законодавства, і позиція Банку стосовно податкових питань буде підтримана.

*(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)***Договірні та умовні зобов'язання**

Станом на 30 червня 2018 та 31 грудня 2017 років договірні та умовні фінансові зобов'язання включали:

	30 червня 2018	31 грудня 2017
Зобов'язання з надання кредитів	3 629 829	3 000 000
Гарантії	3 335 482	3 064 056
Акредитиви	1 114 627	1 149 618
Гарантії за векселями	15 387	-
Всього	8 095 325	7 213 674

Станом на 30 червня 2018 та 31 грудня 2017 років зобов'язання з надання кредитів є відкличними зобов'язаннями перед стратегічними клієнтами Банку.

Станом на 30 червня 2018 року загальна сума резервів, визнана стосовно зобов'язань Банку, склала 655 802 тис. грн. (2017: 201 723 тис. грн.) (Примітка 14).

Станом на 30 червня 2018 року фінансові договірні та умовні зобов'язання забезпечені грошовими коштами на суму 1 900 090 тис. грн. (2017: 1 896 871 тис. грн.) (Примітка 18).

21. Чисті комісійні доходи

Чисті комісійні доходи включають:

	6 місяців, що закінчились 30 червня 2018	6 місяців, що закінчились 30 червня 2017
Розрахункові операції	275 254	221 298
Агентські операції на валютному ринку	53 238	34 946
Гарантії та акредитиви	37 631	25 819
Операції з цінними паперами	1 758	1 187
Інше	42 301	25 364
Комісійні доходи	410 182	308 614
Розрахункові операції	(79 533)	(63 122)
Гарантії та акредитиви	(3 328)	(5 020)
Агентські операції на валютному ринку	(751)	(1 043)
Інше	(4 071)	(9)
Комісійні витрати	(87 683)	(69 194)
Чисті комісійні доходи	322 499	239 420

22. (Збитки)/прибутки від торгових цінних паперів

(Збитки)/прибутки від торгових цінних паперів, визнані у звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід, включають:

	6 місяців, що закінчились 30 червня 2018	6 місяців, що закінчились 30 червня 2017
Чисті прибутки від продажу торгових цінних паперів	-	423
(Збитки)/прибутки від переоцінки торгових цінних паперів	(6 157)	4 526
(Збитки)/прибутки від торгових цінних паперів	(6 157)	4 949

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

23. Чисті прибутки від інвестицій, наявних для продажу

Чисті прибутки від інвестицій, наявних для продажу, визнані у звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід, включають:

	6 місяців, що закінчились 30 червня 2018	6 місяців, що закінчились 30 червня 2017
Прибутки від продажу інвестицій, наявних для продажу	7 020	26 205
Відновлення резервів під зменшення корисності інвестицій, наявних для продажу	(2 523)	(605)
Чисті прибутки від інвестицій, наявних для продажу	4 497	25 600

24. Чисті (збитки) від операцій з іноземними валютами та банківськими металами

Чисті (збитки) від операцій з іноземними валютами та банківськими металами включають:

	6 місяців, що закінчились 30 червня 2018	6 місяців, що закінчились 30 червня 2017
Чисті (збитки)/прибутки від торгових операцій	(24 386)	47 250
(Збитки) від курсових різниць	(269 932)	(176 314)
Чисті (збитки) від операцій з іноземними валютами та банківськими металами	(294 319)	(129 064)

25. Інші доходи

	6 місяців, що закінчились 30 червня 2018	6 місяців, що закінчились 30 червня 2017
Комісія від страхових компаній та банків	32 956	7 545
Погашення придбаних знецінених фінансових активів	8 640	1 069
Відшкодування витрат за комунальні послуги стосовно приміщень, наданих в оренду	4 865	1 657
Штрафи отримані	4 090	6 869
Позитивний результат від продажу активів, утримуваних для продажу, та іншого майна	2 977	50 323
Позитивний результат від продажу основних засобів та нематеріальних активів	1 840	398
Відшкодування судових витрат	1 813	325
Дохід від дострокової виплати строкових депозитів клієнтів	1 267	534
Дохід від набутого права власності на кошти клієнтів	737	696
Відшкодування реєстраційних витрат	461	199
Повернення раніше списаних активів	455	666
Плата за оренду сейфів	-	2 122
Інше	4 270	4 227
Всього інші доходи	64 371	76 630

В процесі роботи Банку мають місце випадки, коли на рахунках, що підлягають закриттю, є залишки коштів, за якими клієнт не звертається. Стаття «Дохід від набутого право власності на кошти клієнтів» представлена доходом, який Банк визнав за коштами клієнтів згідно з Цивільним кодексом України, в результаті закінчення строку набувальної давності за даними залишками коштів.

*(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)***26. Витрати на персонал та інші операційні витрати**

Витрати на персонал та інші операційні витрати включають:

	6 місяців, що закінчились 30 червня 2018	6 місяців, що закінчились 30 червня 2017
Заробітна плата та премії	457 456	329 114
Нарахування на фонд заробітної плати	78 981	59 313
Інші витрати на персонал	25 498	102
Витрати на персонал	561 935	388 529
Відрахування до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	61 990	53 535
Ремонт та обслуговування основних засобів	60 751	50 482
Послуги зв'язку	47 964	47 897
Офісні витрати	43 789	11 848
Вартість професійних послуг	42 000	45 727
Оренда та утримання приміщень	23 793	16 836
Податки, крім податку на прибуток	23 554	21 866
Благодійна діяльність	20 764	13 532
Супровід програмного забезпечення	17 458	10 909
Витрати на охорону	12 053	9 535
Винагорода партнерам за залучення клієнтів	7 453	37 745
Витрати на інкасацію цінностей	6 018	6 432
Витрати на відрядження	4 314	2 597
Маркетинг та реклама	2 741	3 098
Витрати на виконання судових рішень	-	11 779
Інше	18 666	16 616
Інші операційні витрати	393 308	360 434

27. Управління ризиками

Система управління ризиками Банку сформована з урахуванням його розміру, бізнес-моделі, масштабу діяльності, видам та складності операцій. Система управління ризиками включає: ідентифікацію ризику, оцінку ризику, пом'якшення та лімітування або уникнення ризику, моніторинг та контроль ризику, стрес-тестування, оцінка достатності капіталу та ліквідності.

Структура управління ризиками*Наглядова рада*

Наглядова рада визначає і затверджує стратегію управління ризиками, кредитну політику, політики управління окремими ризиками, план забезпечення безперервної діяльності, план фінансування в кризових ситуаціях, визначає ризик-апетит та встановлює граничні розміри ризиків, здійснює контроль за ефективністю функціонування системи управління ризиками, визнає джерела капіталізації та іншого фінансування Банку.

Комітет з управління ризиками Наглядової ради

Комітет з управління ризиками Наглядової ради забезпечує наявність та підтримання в актуальному стані актів внутрішнього регулювання, що регламентують процес управління ризиками та кредитну політику Банку, здійснює регулярний моніторинг та аналіз поточного профілю ризиків, що приймаються Банком, здійснює контроль за дотриманням граничних показників ризиків, що встановлені Наглядовою радою.

Правління

Правління відповідає за загальний підхід до управління ризиками і за впровадження стратегій та принципів управління ризиками, затверджених Наглядовою радою. Правління Банку делегує повноваження щодо оперативного управління ризиками колегіальним органам Банку та встановлює ліміти повноважень даних колегіальних органів.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Колегіальні органи Правління

Кредитна рада, кредитний комітет, комітет з методологічного забезпечення управління ризиками роздрібно, малого та мікробізнесу, комісія по роботі з проблемною заборгованістю позичальників, комісія з моніторингу кредитних операцій клієнтів, кредитні комісії дирекції здійснюють управління кредитним ризиком в межах повноважень делегованих Правлінням.

Комітет з питань управління активами та пасивами здійснює управління ризиком ліквідності, процентним ризиком та ринковим ризиком в межах повноважень делегованих Правлінням.

Комітет з питань управління операційними ризиками здійснює управління операційним ризиком в межах повноважень делегованих Правлінням.

Комітет з питань управління інформаційною безпекою здійснює управління інформаційним ризиком як складовою операційного ризику в межах повноважень делегованих Правлінням

Департамент ризик-менеджменту

Департамент ризик-менеджменту забезпечує своєчасне виявлення, вимірювання, моніторинг, контроль, звітування щодо суттєвих ризиків, готує та надає звіти щодо ризиків Наглядовій раді, Комітету з управління ризиками Наглядової ради, Правлінню, колегіальним органам Правління, розробляє та підтримує в актуальному стані методики, інструменти та моделі оцінки ризиків, забезпечує координацію роботи з питань управління ризиками з іншими структурними підрозділами Банку обчислює профіль ризику Банку, здійснює стрес-тестування, готує висновки для ухвалення кредитних рішень як щодо нових кредитів, так і щодо зміни умов за діючими/існуючими кредитами, готує висновки щодо ризиків, які притаманні новим продуктам до моменту їх впровадження для прийняття відповідних управлінських рішень

Ризик-апетит та граничні показники ризику

Наглядова рада щонайменше один раз на рік разом із затвердженням річного фінансового плану (бюджету) Банку або частіше у разі необхідності затверджує ризик-апетит Банку як сукупність граничних показників за кожним з видів ризику.

Кредитний ризик

Кредитний ризик – ймовірність виникнення збитків або додаткових втрат, або недоотримання запланованих доходів унаслідок невиконання боржником/контрагентом взятих на себе зобов'язань відповідно до умов договору.

Наглядовою радою затверджена Кредитна політика, яка визначає основні напрямки кредитування і регламентує основні принципи та умови прийняття кредитного ризику. Для управління ризиком концентрації кредитного портфелю Банк здійснює моніторинг структури кредитного портфелю і за необхідності встановлює відповідні ліміти.

Похідні фінансові інструменти

Кредитний ризик, пов'язаний із похідними фінансовими інструментами, обмежується їх номінальною сумою за відповідними договорами.

Ризики за зобов'язаннями, пов'язаними з кредитуванням

Банк надає своїм клієнтам гарантії, за якими Банк має здійснювати платежі від імені відповідних клієнтів. Суми таких платежів стягуються з клієнтів на умовах акредитиву. Зазначені гарантії наражають Банк на ризики, подібні до кредитних ризиків, які знижуються шляхом застосування аналогічних процедур і принципів контролю.

Балансова вартість статей звіту про фінансовий стан, включаючи похідні фінансові інструменти, без урахування впливу зниження ризику внаслідок договорів про надання забезпечення, найбільш точно відображає максимальний розмір кредитного ризику.

По фінансовим інструментам, що оцінюються за справедливою вартістю, їх балансова вартість представляє собою поточну величину кредитної ризику, але не максимальний розмір ризику, який може виникнути в майбутньому в результаті змін у вартості.

Більш докладна інформація про максимальний розмір кредитної ризику по кожному класу фінансових інструментів представлена в окремих примітках.

Знецінені кредити включають кредити оцінені індивідуально, а також кредити, які оцінені і на колективній основі, та за якими визнане зменшення корисності.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Кредитний рейтинг України, згідно з класифікацією міжнародних рейтингових агентств станом на 30 червня 2018 року, відповідає рівню CCC (2017: CCC).

Інвестиції, наявні для продажу, а саме: облігації внутрішньої державної позики та муніципальні облігації, що не мають рейтингу, – були віднесені Банком до категорії нижче В-, виходячи з суверенного кредитного рейтингу України.

Інші залишки грошових коштів та їх еквівалентів, коштів у кредитних установах та інвестицій, наявних для продажу, класифікуються з урахуванням поточних кредитних рейтингів, присвоєних міжнародними рейтинговими агентствами. У випадку, якщо контрагент не мав встановленого міжнародного рейтингу на звітну дату, Банк використовував рейтинги, встановлені національними рейтинговими агентствами. Найвищий можливий рейтинг – ААА. Інвестиційний рівень фінансових активів відповідає рейтингам від ААА до ВВВ. Фінансові активи з рейтингом нижче ВВВ відносяться до спекулятивного рівня.

Далі представлена класифікація за кредитними рейтингами фінансових активів Банку, що мають такі рейтинги:

	<i>uaAAA – A-</i>	<i>uaBBB – B-</i>	<i>Нижче В-</i>	<i>Не мають рейтингу</i>	<i>30 червня 2018</i>
Грошові кошти та їх еквіваленти (за винятком коштів у касі)	911 892	7 497 307	4 900 136	9 202	13 318 537
Кошти у кредитних установах	206 889	33 613	81 713	319 224	641 439
Похідні фінансові активи	-	3 520	-	555	4 075
Торгові цінні папери	-	-	288 920	-	288 920
Інвестиції, наявні для продажу	8	-	30 506 348	3 101	30 509 457
	<i>uaAAA – A-</i>	<i>uaBBB – B-</i>	<i>Нижче В-</i>	<i>Не мають рейтингу</i>	<i>31 грудня 2017</i>
Грошові кошти та їх еквіваленти (за винятком коштів у касі)	-	-	6 266 697	-	6 266 697
Кошти у кредитних установах	1 164 003	2 241 627	100	333 824	3 739 554
Похідні фінансові активи	-	50	-	860	910
Торгові цінні папери	-	-	315 094	-	315 094
Інвестиції, наявні для продажу	7	-	20 573 555	3 101	20 576 663

Географічна концентрація

Нижче наведено інформацію про географічну концентрацію монетарних активів та зобов'язань:

	<i>30 червня 2018</i>			
	<i>Україна</i>	<i>Країни-члени ОЕСР</i>	<i>Банки країн СНД та інші іноземні банки</i>	<i>Всього</i>
Активи				
Грошові кошти та їх еквіваленти	6 889 591	8 353 453	28 654	15 271 698
Банківські метали	2 194	-	-	2 194
Кошти у кредитних установах	422 171	219 268	-	641 439
Похідні фінансові активи	4 075	-	-	4 075
Кредити клієнтам та фінансовий лізинг	29 998 896	-	-	29 998 896
Торгові цінні папери	288 920	-	-	288 920
Інвестиції, наявні для продажу	30 509 449	8	-	30 509 457
Інші активи	39 084	-	-	39 084
	68 154 380	8 572 729	28 654	76 755 763
Зобов'язання				
Кошти Національного банку України	262 495	-	-	262 495
Кошти кредитних установ	1 819 448	1 228 158	-	3 047 606
Похідні фінансові зобов'язання	4 495	-	-	4 495
Кошти клієнтів	70 027 706	-	-	70 027 706
Резерви під гарантії та зобов'язання	759 640	-	-	759 640
Інші зобов'язання	315 625	-	-	315 625
	73 189 409	1 228 158	-	74 417 567
Різниця між активами та зобов'язаннями	(5 035 029)	7 344 571	28 654	2 338 196

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

	31 грудня 2017			
	Україна	Країни-члени ОЕСР	Банки країн СНД та інші іноземні банки	Всього
Активи				
Грошові кошти та їх еквіваленти	7 264 287	-	-	7 264 287
Банківські метали	7 958	-	-	7 958
Кошти у кредитних установах	352 773	3 318 528	68 253	3 739 554
Похідні фінансові активи	910	-	-	910
Кредити клієнтам та фінансовий лізинг	33 646 433	-	-	33 646 433
Торгові цінні папери	315 094	-	-	315 094
Інвестиції, наявні для продажу	20 576 656	7	-	20 576 663
Інші активи	189 054	-	-	189 054
	62 353 165	3 318 535	68 253	65 739 953
Зобов'язання				
Кошти Національного банку України	414 104	-	-	414 104
Кошти кредитних установ	1 946 930	-	-	1 946 930
Похідні фінансові зобов'язання	3 775	-	-	3 775
Кошти клієнтів	60 646 118	-	-	60 646 118
Резерви під гарантії та зобов'язання	209 392	-	-	209 392
Інші зобов'язання	73 822	-	-	73 822
	63 294 141	-	-	63 294 141
Різниця між активами та зобов'язаннями	(940 976)	3 318 535	68 253	2 445 812

Ризик ліквідності та управління джерелами фінансування

Ризик ліквідності – це ризик, який виникає через неспроможність банку виконати свої зобов'язання в належні строки, не зазнавши при цьому неприйнятних втрат, або через нездатність управляти незапланованими відтоками коштів, змінами джерел фінансування та/або виконувати позабалансові зобов'язання. З метою обмеження цього ризику керівництво використовує різні джерела фінансування додатково до своєї основної бази депозитів. Керівництво також здійснює щоденне управління ліквідністю Банку з урахуванням залишків коштів на кореспондентських рахунках та планів щодо надходжень та відтоків коштів; управління поточною ліквідністю строком до 1 місяця шляхом визначення потреб Банку у ліквідних коштах та визначення величини розриву ліквідності протягом зазначеного періоду; управління ліквідністю на строк більше 1-го місяця шляхом оцінки ступеня невідповідності строкової структури активів строковій структурі пасивів та розробки заходів щодо підтримання у майбутньому відповідного рівня ліквідності Банку.

Аналіз фінансових зобов'язань, згрупованих на основі строків від звітної дати до дати погашення згідно з відповідним договором.

Аналіз активів та зобов'язань Банку за строками їх очікуваного відшкодування або погашення наведений у Примітці 29.

У таблицях нижче подано інформацію щодо майбутніх недисконтованих грошових потоків за фінансовими зобов'язаннями станом на 30 червня 2018 та 31 грудня 2017 років в розрізі строків, що залишились до погашення. Похідні інструменти, що погашаються шляхом поставки базового активу, які представлені в розрізі сум до отримання та до сплати за строками, що залишились до погашення. Зобов'язання, що підлягають погашенню за вимогою, вважаються такими, що підлягають виплаті на найбільш ранню можливу дату. Однак Банк розраховує на те, що значна частина клієнтів не вимагатиме виплат на найбільш ранню можливу дату.

Фінансові зобов'язання станом на 30 червня 2018	До 6 місяців	Від 3 до 12 місяців	Від 1 до 5 років	Понад 5 років	Всього
Кошти Національного банку України	85 387	192 045	-	-	277 432
Кошти кредитних установ	1 759 435	71 486	1 332 904	-	3 163 825
Похідні фінансові інструменти, що погашаються шляхом поставки базового активу:					
Суми до сплати за договором	(2 382 523)	-	-	-	(2 382 523)
Суми до отримання за договором	2 387 018	-	-	-	2 387 018
Кошти клієнтів	54 787 789	15 164 028	896 678	132 115	70 980 610
Інші зобов'язання	315 625	-	-	-	315 625
Всього недисконтовані фінансові зобов'язання	56 952 731	15 427 559	2 229 582	132 115	74 741 987

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Фінансові зобов'язання станом на 31 грудня 2017	До 6 місяців	Від 3 до 12 місяців	Від 1 до 5 років	Понад 5 років	Всього
Кошти Національного банку України	87 181	254 503	108 811	-	450 495
Кошти кредитних установ	1 695 756	13 034	284 447	-	1 993 237
Похідні фінансові інструменти, що погашаються шляхом поставки базового активу:					
Суми до сплати за договором	(1 139 386)	-	-	-	(1 139 386)
Суми до отримання за договором	1 143 162	-	-	-	1 143 162
Кошти клієнтів	47 746 975	12 845 605	824 711	82 208	61 499 499
Інші зобов'язання	73 822	-	-	-	73 822
Всього недисконтовані фінансові зобов'язання	49 607 510	13 113 142	1 217 969	82 208	64 020 829

У наведеній нижче таблиці відображено строки погашення договірних та умовних фінансових зобов'язань Банку, які передбачені відповідними договорами. Усі невиконані зобов'язання з надання позик включаються в той часовий період, що містить найбільш ранню дату, до якої клієнт може вимагати їх виконання. У випадку договорів фінансової гарантії максимальна сума гарантії відноситься на найбільш ранній період, у якому ця гарантія може вимагатись.

	До 6 місяців	Від 3 до 12 місяців	Від 1 до 5 років	Понад 5 років	Всього
30 червня 2018	1 446 073	5 869 562	711 811	67 879	8 095 325
31 грудня 2017	1 353 100	5 160 700	538 584	161 290	7 213 674

Банк не очікує на те, що йому доведеться виконати усі договірні та умовні зобов'язання до закінчення строку їх дії.

Операційний ризик

Операційний ризик – ймовірність виникнення збитків або додаткових втрат, або недоотримання запланованих доходів унаслідок недоліків або помилок в організації внутрішніх процесів, навмисних або ненавмисних дій працівників або інших осіб, збоїв у роботі інформаційних систем або внаслідок зовнішніх факторів.

Основним органом управління операційним ризиком в Банку є Правління, до повноважень якого входить встановлення принципів, що забезпечать методику ефективного управління та контролю операційних ризиків. Комітет з питань управління операційними ризиками є колегіальним органом Правління, до функцій якого входить втілення політики управління операційним ризиком, удосконалення бізнес-процесів, запровадження систем / додаткових систем внутрішнього контролю, розробка комплексу заходів за результатами розгляду операційних інцидентів.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Процентний ризик

Процентний ризик – це наявний або потенційний ризик для надходжень і капіталу Банку, який виникає внаслідок несприятливих змін процентних ставок на ринку. Цей ризик впливає як на прибутковість Банку, так і на економічну вартість його активів, зобов'язань та позабалансових інструментів. Наведена нижче таблиця відображає чутливість до можливих змін у процентних ставках при незмінному значенні всіх інших змінних звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід Банку.

Чутливість звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід відображає вплив припустимих змін у процентних ставках на чистий процентний дохід Банку за один рік, що виникає внаслідок розривів активів та зобов'язань за строковістю до перегляду процентної ставки, яка відображає строковість до перегляду базової ставки для інструментів з плаваючою (змінюваною) процентною ставкою та строковість до погашення для інструментів з фіксованою процентною ставкою.

Чутливість звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід (за методом розривів строковості до переоцінки)

	30 червня 2018					Всього
	До 1 місяця	Від 1 місяця до 6 місяців	Від 3 до 12 місяців	Від 1 до 5 років	Понад 5 років	
Активи	28 347 886	5 786 566	22 608 018	13 509 240	4 757 087	75 008 797
Зобов'язання	47 493 709	8 220 179	15 372 034	2 194 870	57 015	73 337 807
Різниця між активами та зобов'язаннями	(19 145 823)	(2 433 613)	7 235 984	11 314 370	4 700 072	1 670 990
1%	(183 590)	(20 269)	27 160			(176 699)
-1%	183 590	20 269	(27 160)			176 699

	30 червня 2017					Всього
	До 1 місяця	Від 1 місяця до 6 місяців	Від 3 до 12 місяців	Від 1 до 5 років	Понад 5 років	
Активи	13 382 150	3 577 374	22 455 800	17 095 966	4 988 815	61 500 105
Зобов'язання	39 417 505	5 937 299	13 322 066	1 034 859	32 172	59 743 901
Різниця між активами та зобов'язаннями	(26 035 355)	(2 359 925)	9 133 734	16 061 107	4 956 643	1 756 204
1%	(249 654)	(19 655)	34 283			(235 027)
-1%	249 654	19 655	(34 283)			235 027

Ринковий ризик

Ринковий ризик – це ризик зміни справедливої вартості або майбутніх грошових потоків від фінансових інструментів внаслідок коливання ринкових змінних, як, наприклад, процентні ставки, обмінні курси валют та дохідність цінних паперів. Банк класифікує ринкові ризики як торгові та неторгові. Ризик за неторговими позиціями управляється та контролюється з використанням аналізу чутливості.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Валютний ризик

Валютний ризик – наявний або потенційний ризик для надходжень і капіталу, який виникає через несприятливі коливання курсів іноземних валют та цін на банківські метали. Комітет з питань управління активами та пасивами Банку встановлює ліміти за позиціями в іноземній валюті згідно з вимогами Національного банку України. Моніторинг позицій здійснюється на щоденній основі.

Основні позиції активів та зобов'язань у іноземних валютах на 30 червня 2018 року представлені таким чином:

	Гривня	Долари США	Євро	Інші валюти	Всього
Активи					
Грошові кошти та їх еквіваленти	5 304 337	6 509 496	3 206 649	251 216	15 271 698
Банківські метали	–	–	–	2 194	2 194
Кошти у кредитних установах	400 937	12 471	206 889	21 142	641 439
Кредити клієнтам та фінансовий лізинг	15 680 366	7 235 126	7 083 404	–	29 998 896
Торгові цінні папери	338	288 582	–	–	288 920
Інвестиції, наявні для продажу	22 820 652	6 716 727	972 078	–	30 509 457
Інвестиційна нерухомість	377 021	–	–	–	377 021
Основні засоби та нематеріальні активи	1 641 721	–	–	–	1 641 721
Активи, утримувані для продажу	14 845	–	–	–	14 845
Інше майно	771 040	–	–	–	771 040
Поточні податкові активи	4 921	–	–	–	4 921
Відстрочені активи з податку на прибуток	47 216	–	–	–	47 216
Інші активи	551 064	12 519	12 917	–	576 500
Всього активи	47 614 458	20 774 921	11 481 937	274 552	80 145 868
Зобов'язання					
Кошти Національного банку України	262 495	–	–	–	262 495
Кошти кредитних установ	257 727	865 786	1 887 560	36 533	3 047 606
Кошти клієнтів	40 761 556	21 161 289	7 968 055	136 806	70 027 706
Резерви під гарантії та зобов'язання	614 314	11 093	134 233	–	759 640
Інші зобов'язання	487 158	52 537	16 580	959	557 234
Всього зобов'язання	42 383 250	22 090 705	10 006 428	174 298	74 654 681
Чиста довга/(коротка) визнана позиція	5 231 208	(1 315 784)	1 475 509	100 254	
Активи до отримання	654 835	2 649 743	1 103 226	30 439	4 438 243
Активи до відправлення	(179 478)	(1 497 467)	(2 616 183)	(121 164)	(4 414 292)
Чиста довга/(коротка) невизнана позиція	475 357	1 152 276	(1 512 957)	(90 725)	
Загальна довга/(коротка) визнана та невизнана позиція	5 706 565	(163 508)	(37 448)	9 529	

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Основні позиції активів та зобов'язань у іноземних валютах на 31 грудня 2017 року представлені таким чином:

	Гривня	Долари США	Євро	Інші валюти	Всього
Активи					
Грошові кошти та їх еквіваленти	6 405 125	696 893	148 614	13 655	7 264 287
Банківські метали	-	-	-	7 958	7 958
Кошти у кредитних установах	309 426	2 826 203	339 701	264 224	3 739 554
Кредити клієнтам та фінансовий лізинг	17 748 295	10 156 133	5 742 005	-	33 646 433
Торгові цінні папери	347	314 747	-	-	315 094
Інвестиції, наявні для продажу	9 421 464	9 671 266	1 483 933	-	20 576 663
Інвестиційна нерухомість	348 834	-	-	-	348 834
Основні засоби та нематеріальні активи	1 736 061	-	-	-	1 736 061
Активи, утримувані для продажу	60 508	-	-	-	60 508
Інше майно	740 764	-	-	-	740 764
Поточні податкові активи	4 921	-	-	-	4 921
Відстрочені активи з податку на прибуток	187 584	-	-	-	187 584
Інші активи	515 526	52 417	15 713	-	583 656
Всього активи	37 478 855	23 717 659	7 729 966	285 837	69 212 317
Зобов'язання					
Кошти Національного банку України	414 104	-	-	-	414 104
Кошти кредитних установ	250 048	1 287 794	340 997	68 091	1 946 930
Кошти клієнтів	31 720 689	21 561 912	7 202 229	161 288	60 646 118
Резерви під гарантії та зобов'язання	13 140	-	196 252	-	209 392
Інші зобов'язання	345 231	9 041	10 661	2 662	367 595
Всього зобов'язання	32 743 212	22 858 747	7 750 139	232 041	63 584 139
Чиста довга/(коротка) визнана позиція	4 735 643	858 912	(20 173)	53 796	
Активи до отримання	961 247	185 442	208 342	7 546	1 362 577
Активи до відправлення	(93 674)	(1 086 693)	(98 945)	(86 130)	(1 365 442)
Чиста довга/(коротка) невизнана позиція	867 573	(901 251)	109 397	(78 584)	
Загальна довга/(коротка) визнана та невизнана позиція	5 603 216	(42 339)	89 224	(24 788)	

У наведених нижче таблицях зазначені валюти, зміна курсів яких може наразити Банк на значний ризик станом на 30 червня 2018 та 2017 років, з огляду на неторгові монетарні активи та зобов'язання та прогнозовані грошові потоки. Аналіз полягає у визначенні впливу можливих змін в обмінних курсах іноземних валют по відношенню до гривні, при незмінному значенні всіх інших змінних звіту про прибутки та збитки Банку (через наявність неторгових монетарних активів та зобов'язань, справедлива вартість яких є чутливою до змін обмінних курсів валют). Наведене у таблиці від'ємне значення відображає потенційне чисте зменшення прибутку чи капіталу, а додатні значення відображають потенційне чисте збільшення прибутку чи капіталу.

Валюта	Збільшення валютного курсу, %	Вплив на прибуток до оподаткування	Збільшення валютного курсу, %	Вплив на прибуток до оподаткування
	30 червня 2018	30 червня 2018	30 червня 2017	30 червня 2017
Долар США	14,00%	(22 891)	53,00%	(14 423)
Євро	22,00%	(8 239)	53,00%	(89 735)

Валюта	Зменшення валютного курсу, %	Вплив на прибуток до оподаткування	Зменшення валютного курсу, %	Вплив на прибуток до оподаткування
	30 червня 2018	30 червня 2018	30 червня 2017	30 червня 2017
Долар США	-10,00%	16 351	-13,00%	(3 538)
Євро	-9,00%	3 370	-15,00%	25 397

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

28. Оцінка справедливої вартості

Справедлива вартість визначається як ціна, яка була б отримана у результаті продажу активу або сплачена у результаті передачі зобов'язання у звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки, незалежно від того, чи ця ціна безпосередньо спостерігається на ринку або оцінена із використанням іншої методики оцінки.

Справедлива вартість визначалася Банком з використанням наявної ринкової інформації, якщо така існує, та відповідних методів оцінки. Однак, для інтерпретації ринкової інформації з метою визначення оціночної справедливої вартості необхідні певні судження. Оцінки, представлені в цій фінансовій звітності, можуть не відображати суми, які Банк зможе отримати при фактичній реалізації наявного в нього пакета тих чи інших активів чи повинен буде сплатити при передачі зобов'язань.

Банк використовує таку ієрархію для визначення справедливої вартості активів та зобов'язань і розкриття інформації про неї в розрізі моделей оцінки:

- ▶ 1-й рівень: котирування (нескориговані) цін на активних ринках для ідентичних активів чи зобов'язань;
- ▶ 2-й рівень: методи, дані в основі яких, що мають значний вплив на відображувану справедливу вартість, є спостережуваними на ринку, прямо чи опосередковано;
- ▶ 3-й рівень: методи, дані в основі яких, що мають значний вплив на відображувану справедливу вартість, не є спостережуваними на ринку.

Справедлива вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань Банку, які оцінюються за справедливою вартістю на постійній основі, а також справедлива вартість будівель

Деякі фінансові активи та фінансові зобов'язання, а також будівлі Банку, оцінюються за справедливою вартістю на кінець звітного періоду. Нижче подається інформація про способи визначення справедливої вартості цих активів та зобов'язань (зокрема, методики оцінки та використані вхідні дані):

Активи/ зобов'язання	Рівень ієрархії справедливої вартості	Методики оцінки та ключові вхідні дані
Торгові цінні папери	1	Котирувані ціни пропозиції на активному ринку.
Інвестиції, наявні для продажу	2	Дисконтовані потоки грошових коштів. Майбутні потоки грошових коштів оцінюються на основі інформації, для якої суттєві дані є прямо або опосередковано спостереженнями на ринку. Оцінки використовують одну або декілька визначених цін для звичайних операцій, які піддаються спостереженню на ринку, який не вважається активним.
	3	Дисконтовані потоки грошових коштів. Майбутні потоки грошових коштів оцінюються з використанням ринкових даних, що піддаються спостереженню, а також даних, що не піддаються спостереженню на ринку. До даних, що не піддаються спостереженню, відносяться припущення щодо майбутніх фінансових показників емітента, його профілю ризику, а також економічні припущення щодо галузі та географічної юрисдикції, в якій діє емітент.
Похідні фінансові інструменти	2	исконтовані потоки грошових коштів. Майбутні потоки грошових коштів оцінюються на основі форвардних курсів обміну валют (із форвардних курсів обміну валют, які піддаються спостереженню на кінець звітного періоду) та форвардних ставок за договорами, дисконтованих за ставкою, яка відображає кредитний ризик від різних контрагентів.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

У таблиці нижче поданий аналіз активів та зобов'язань, представлених у Звіті про фінансовий стан за справедливою вартістю, у розрізі рівнів ієрархії джерел справедливої вартості:

	30 червня 2018			
	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього
Активи, які оцінюються за справедливою вартістю				
Торгові цінні папери	-	288 920	-	288 920
Інвестиції, наявні для продажу	8	30 498 137	11 312	30 509 457
Похідні фінансові активи	-	4 075	-	4 075
	8	30 791 132	11 312	30 802 452
Зобов'язання, які оцінюються за справедливою вартістю				
Похідні фінансові зобов'язання	-	4 495	-	4 495
Всього	-	4 495	-	4 495
	31 грудня 2017			
	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього
Активи, які оцінюються за справедливою вартістю				
Торгові цінні папери	-	315 094	-	315 094
Інвестиції, наявні для продажу	7	20 565 344	11 312	20 576 663
Похідні фінансові активи	-	910	-	910
Всього	7	20 881 348	11 312	20 892 667
Зобов'язання, які оцінюються за справедливою вартістю				
Похідні фінансові зобов'язання	-	3 775	-	3 775
Всього	-	3 775	-	3 775

Зміни у категорії фінансових інструментів 3-го рівня, оцінених за справедливою вартістю

Протягом першого півріччя 2018 року, змін у сумах активів та зобов'язань 3-го рівня, які обліковуються за справедливою вартістю, не відбувалось.

У таблиці нижче представлено узгодження сум за фінансовими активами і зобов'язаннями 3-го рівня, які обліковуються за справедливою вартістю, на початок і кінець 2017 року:

	Витрати, визнані у звіті про прибутки та збитки		
	На 1 січня 2017		31 грудня 2017
Інвестиції, наявні для продажу	11 312	-	11 312

Витрати за фінансовими інструментами 3-го рівня, включені в прибутки або збитки за 2017 рік, представлені виключно нереалізованими витратами в результаті знецінення інвестицій, наявних для продажу.

Вплив змін у ключових припущеннях на оцінки справедливої вартості фінансових інструментів 3-го рівня, оцінюваних за справедливою вартістю

У таблиці нижче представлено вплив використання можливих альтернативних припущень на оцінки справедливої вартості інструментів 3-го рівня:

	30 червня 2018		31 грудня 2017	
	Балансова вартість	Вплив можливих альтернативних припущень	Балансова вартість	Вплив можливих альтернативних припущень
Фінансові активи				
Інвестиції, наявні для продажу	11 312	(11 312)	11 312	(11 312)

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань, які не відображаються за справедливою вартістю

Оцінена справедлива вартість фінансових активів і фінансових зобов'язань визначається з використанням ринкових цін, методів дисконтованих грошових потоків та інших належних методів оцінки вартості і може не відображати справедливую вартість цих інструментів на дату затвердження цієї фінансової звітності. Такі розрахунки не відображають жодних премій або дисконтів, що можуть виникнути внаслідок пропозиції на продаж одночасно всієї суми певного фінансового інструмента. Оцінка справедливої вартості ґрунтується на судженнях щодо очікуваних у майбутньому грошових потоків, поточних економічних умов, характеристик ризику різних фінансових інструментів та інших факторів.

Грошові кошти та їх еквіваленти та кошти у кредитних установах представлені залишками на кореспондентських рахунках та короткостроковими депозитами. У зв'язку з короткостроковим характером цих фінансових інструментів та відповідними фактичними процентними ставками, встановленими по подібних фінансових інструментах, балансова вартість грошових коштів та їх еквівалентів, залишків коштів у інших банках приблизно дорівнює їхній справедливої вартості.

Для визначення справедливої вартості прогнозні грошові потоки дисконтуються за ринковими ставками, встановленими на звітну дату по аналогічних інструментах.

Фінансові активи / фінансові зобов'язання	Рівень ієрархії справедливої вартості	Методики оцінки та ключові вихідні дані
Кредити клієнтам та фінансовий лізинг	3	Дисконтовані потоки грошових коштів. Майбутні потоки грошових коштів оцінюються з використанням ринкових даних, що піддаються спостереженню, а також даних, що не піддаються спостереженню. До даних, що не піддаються спостереженню, відносяться припущення щодо майбутніх фінансових показників контрагента, його профілю ризику, а також економічні припущення щодо галузі та географічної юрисдикції, в якій діє контрагент. До найсуттєвіших вихідних даних належала ставка дисконтування, яка відображає кредитний ризик контрагентів.
Інвестиції, утримувані до погашення	1	Ціни пропозиції, що мають котирування на активному ринку.
Кошти Національного банку України	3	Дисконтовані потоки грошових коштів. Майбутні потоки грошових коштів оцінюються з використанням даних, що не піддаються спостереженню.
Кошти клієнтів	3	Дисконтовані потоки грошових коштів. Майбутні потоки грошових коштів оцінюються з використанням даних, що не піддаються спостереженню.

	30 червня 2018			
	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього
Активи, справедлива вартість яких розкривається				
Грошові кошти та їх еквіваленти	15 271 698	–	–	15 271 698
Кошти у кредитних установах	–	–	641 439	641 439
Кредити клієнтам та фінансовий лізинг	–	–	29 955 929	29 955 929
Всього	15 271 698	–	30 597 368	45 869 066
Зобов'язання, справедлива вартість яких розкривається				
Кошти Національного банку України	–	–	262 495	262 495
Кошти кредитних установ	–	–	3 047 606	3 047 606
Кошти клієнтів	–	–	65 746 614	65 746 614
Всього	–	–	69 056 715	69 056 715

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

	31 грудня 2017			
	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього
Активи, справедлива вартість яких розкривається				
Грошові кошти та їх еквіваленти	7 264 287	–	–	7 264 287
Кошти у кредитних установах	–	–	3 739 554	3 739 554
Кредити клієнтам та фінансовий лізинг	–	–	34 456 461	34 456 461
Всього	7 264 287	–	38 196 015	45 460 302
Зобов'язання, справедлива вартість яких розкривається				
Кошти Національного банку України	–	–	414 104	414 104
Кошти кредитних установ	–	–	1 946 930	1 946 930
Кошти клієнтів	–	–	60 755 916	60 755 916
Всього	–	–	63 116 950	63 116 950

Нижче наводиться порівняння балансової вартості та справедливої вартості в розрізі класів фінансових інструментів Банку, що не обліковуються за справедливою вартістю в звіті про фінансовий стан. У таблиці не наводяться значення справедливої вартості нефінансових активів та нефінансових зобов'язань.

	30 червня 2018		31 грудня 2017	
	Балансова вартість	Справедлива вартість	Балансова вартість	Справедлива вартість
Фінансові активи				
Грошові кошти та їх еквіваленти	15 271 698	15 271 698	7 264 287	7 264 287
Кошти у кредитних установах	641 439	641 439	3 739 554	3 739 554
Кредити клієнтам та фінансовий лізинг	29 998 896	29 955 929	33 646 433	34 456 461
Всього активів	45 912 033	45 869 066	44 650 274	45 460 302
Фінансові зобов'язання				
Кошти Національного банку України	262 495	262 495	414 104	414 104
Кошти кредитних установ	3 047 606	3 047 606	1 946 930	1 946 930
Кошти клієнтів	70 027 706	70 058 168	60 646 118	60 755 916
Всього зобов'язань	73 337 807	73 368 269	63 007 152	63 116 950

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

29. Аналіз активів та зобов'язань за строками погашення

У наведеній нижче таблиці представлено аналіз активів та зобов'язань за договірними строками погашення. Інформація про договірні недисконтовані зобов'язання Банку стосовно погашення наведена у Примітці 27.

	30 червня 2018				31 грудня 2017			
	До одного року	Понад один рік	Без строку погашення	Всього	До одного року	Понад один рік	Без строку погашення	Всього
Грошові кошти та їх еквіваленти	15 271 698	-	-	15 271 698	7 264 287	-	-	7 264 287
Банківські метали	2 194	-	-	2 194	7 958	-	-	7 958
Похідні фінансові активи	4 075	-	-	4 075	910	-	-	910
Кошти у кредитних установах	434 550	206 889	-	641 439	3 739 554	-	-	3 739 554
Кредити клієнтам та фінансовий лізинг *	16 191 554	13 807 342	-	29 998 896	17 733 094	15 913 339	-	33 646 433
Торгові цінні папери	288 920	-	-	288 920	315 094	-	-	315 094
Інвестиції, наявні для продажу	19 448 734	11 060 723	-	30 509 457	8 619 180	11 957 483	-	20 576 663
Інвестиційна нерухомість	-	-	377 021	377 021	-	-	348 834	348 834
Основні засоби та нематеріальні активи	-	-	1 641 721	1 641 721	-	-	1 736 061	1 736 061
Активи, утримувані для продажу	14 845	-	-	14 845	60 508	-	-	60 508
Інше майно	-	-	771 040	771 040	-	-	740 764	740 764
Поточні активи з податку на прибуток	-	4 921	-	4 921	-	4 921	-	4 921
Відстрочені активи з податку на прибуток	-	47 216	-	47 216	-	187 584	-	187 584
Інші активи	576 500	-	-	576 500	583 656	-	-	583 656
Всього	52 233 070	25 127 091	2 789 782	80 149 943	38 324 241	28 063 327	2 825 659	69 213 227
Кошти Національного банку України	262 495	-	-	262 495	318 488	95 616	-	414 104
Кошти кредитних установ	1 769 337	1 278 269	-	3 047 606	1 691 410	255 520	-	1 946 930
Похідні фінансові зобов'язання	4 495	-	-	4 495	3 775	-	-	3 775
Кошти клієнтів	69 054 090	973 616	-	70 027 706	59 799 667	846 451	-	60 646 118
Резерви під гарантії та зобов'язання	759 640	-	-	759 640	209 392	-	-	209 392
Інші зобов'язання	557 234	-	-	557 234	367 595	-	-	367 595
Всього	72 407 291	2 251 885	-	74 659 176	62 390 327	1 197 587	-	63 587 914
Чиста сума	(20 174 221)	22 875 206	2 789 782	5 490 767	(24 066 086)	26 865 740	2 825 659	5 625 313

Керівництво Банку вважає, що від'ємний розрив ліквідності (розрив ліквідності між фінансовими активами та фінансовими зобов'язаннями за строком погашення «до року» станом на 30 червня 2018 року складає 20 484 872 тис. грн., що виник станом на 30 червня 2018 року, є контрольованим та не загрожує здатності Банку своєчасно та в повному обсязі розраховуватись за власними зобов'язаннями. Так, Банк має обсяг вторинного резерву ліквідних коштів, що представлений:

- ▶ необтяженими цінними паперами – облігаціями внутрішньої державної позики України у сумі 10 465 682 тис. грн., облігаціями Державної іпотечної установи у сумі 19 251 тис. грн., які характеризуються високим рівнем ліквідності та були віднесені до строку погашення «понад 1 рік», що можуть бути отримані шляхом продажу вказаних цінних паперів або шляхом залучення кредиту рефінансування від Національного банку України під заставу цих цінних паперів. Станом на 30 червня 2018 року справедлива вартість цінних паперів, які можуть вважатись покриттям кумулятивного розриву ліквідності за часовим кошиком «до 1 року», складає 10 484 933 тис. грн.;
- ▶ стабільними залишками коштів клієнтів на поточних рахунках, що визначені за допомогою статистичного аналізу коливань залишків на поточних рахунках клієнтів. Станом на 30 червня 2018 року стабільні залишки на поточних рахунках оцінюються в сумі 7 960 494 тис. грн. На основі припущення щодо здатності продовжувати свою діяльність на безперервній основі фактичний термін погашення стабільного залишку може розглядатися як «без строку погашення»;
- ▶ стабільними залишками коштів клієнтів на інших рахунках, що визначені за допомогою статистичного аналізу коливань залишків на інших рахунках клієнтів. Станом на 30 червня 2018 року стабільні залишки на інших рахунках оцінюються в сумі 4 052 673 тис. грн. На основі припущення щодо здатності продовжувати свою діяльність на безперервній основі фактичний термін погашення стабільного залишку може розглядатися як «без строку погашення».

Таким чином, від'ємний розрив ліквідності, що виник станом на 30 червня 2018 року, у сумі 20 484 872 тис. грн., на основі очікуваних строків реалізацій зазначених фінансових інструментів змінюється на позитивний розрив ліквідності та може оцінюватися в розмірі 2 013 228 тис. грн.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

30. Операції із зв'язаними сторонами

У ході своєї звичайної діяльності Банк надає позики та аванси, залучає депозити та здійснює інші операції із зв'язаними сторонами. Сторони вважаються зв'язаними у випадку, коли одна сторона має можливість контролювати іншу сторону через одного чи кількох посередників або здійснює суттєвий вплив на іншу сторону при прийнятті фінансових та операційних рішень. Умови операцій із зв'язаними сторонами встановлюються на щоденній основі і можуть бути відмінними від ринкових умов.

Станом на 30 червня 2018 року 94,94% статутного капіталу Банку було у власності держави, під контролем Міністерства фінансів України (2017: 94,94%). Відповідно, операції та залишки із зв'язаними сторонами представляють собою операції з державою, суб'єктами господарювання, зв'язаними з органами державної влади (прямо та опосередковано), членами провідного управлінського персоналу Банку та суб'єктами господарювання, які контролюються, мають спільний контроль або знаходяться під їх суттєвим впливом.

Суб'єкти господарювання, зв'язані з органами державної влади – суб'єкти господарювання, які контролюються, перебувають під спільним контролем або суттєвим впливом органів державної влади.

Органи державної влади – органи державної влади, урядові агенції та подібні органи державної влади – місцеві, національні або міжнародні.

При розгляді взаємовідносин кожної можливої зв'язаної сторони особлива увага приділяється змісту відносин, а не тільки їхній юридичній формі. Обсяги операцій, залишки за операціями зі зв'язаними сторонами на кінець періоду та відповідні суми доходів і витрат за період були такими:

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

	30 червня 2018			31 грудня 2017		
	Підприємства, які контролюються державою	Інші зв'язані сторони	Ключовий управлінський персонал	Підприємства, які контролюються державою	Інші зв'язані сторони	Ключовий управлінський персонал
Активи						
Грошові кошти та їх еквіваленти	-	-	-	4 504 623	-	-
Поточні рахунки у Національному банку України	4 495 040	-	-	1 242 025	-	-
Поточні рахунки та рахунки овернайт в інших кредитних установах	358 937	-	-	443 046	-	-
Кошти в кредитних установах	81 713	-	-	100	-	-
Кредити, загальна сума	9 333 771	1 906	15 000	14 857 167	1 034	17 640
Мінус очікувані кредитні збитки/резерв під зменшення корисності	(387 190)	(6)	(108)	(585 160)	(1)	(125)
Торгові цінні папери	288 920	-	-	315 094	-	-
Інвестиційні цінні папери, наявні для продажу	30 506 280	-	-	20 573 488	-	-
Зобов'язання						
Кошти Національного банку України	262 495	-	-	414 104	-	-
Кошти кредитних установ	117 609	46 830	-	50 526	8 482	-
Кошти клієнтів – депозити	10 725 512	79 963	31 669	6 036 396	179 758	47 163
Кошти клієнтів – поточні рахунки	22 052 504	5 664	16 262	19 065 151	11 464	19 496
Випущені зобов'язання та гарантії	9 741 620	2 316	5 538	9 801 428	372	6 913
Звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід						
Процентний дохід від кредитів	864 975	203	393	1 318 339	128	810
Процентний дохід від торгових цінних паперів	13 052	-	-	23 016	-	-
Процентний дохід від інвестиційних цінних паперів, наявних для продажу	1 003 200	-	-	2 021 768	-	-
Процентний дохід за депозитними сертифікатами Національного банку України	602 965	-	-	531 359	-	-
Процентні витрати за коштами Національного банку України	21 439	-	-	73 803	-	-
Процентні витрати за коштами кредитних установ	4 580	4	-	5 472	348	-
Процентні витрати за коштами клієнтів	1 057 594	774	492	2 115 567	3 508	2 652
Резерв під зменшення корисності кредитів: (нарахування)/розформування	197 970	(5)	17	(372 925)	-	22
(Збитки)/прибутки від інвестиційних цінних паперів в торговому портфелі	(6 157)	-	-	5 116	-	-
Прибутки від інвестиційних цінних паперів, наявних для продажу	4 497	-	-	51 818	-	-
Інші операційні витрати	61 990	-	-	110 773	-	-

Ризик концентрації – ризик концентрації визначається Банком як ризик можливих втрат внаслідок концентрації ризику на конкретних інструментах, окремих операціях та галузях економіки.

Специфіка діяльності Банку пов'язана зі значними обсягами операцій із державними підприємствами, внаслідок чого виникає значна концентрація кредитного та інвестиційного ризиків щодо окремих контрагентів та груп пов'язаних контрагентів та галузей економіки.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Станом на 30 червня 2018 року 56% активів та 58% зобов'язань були зосереджені в операціях з державними компаніями, Національним банком України, державними банками та державними органами (2017: 60% активів та 56% зобов'язань).

Банк здійснює управління ризиком концентрації у кредитному портфелі та портфелі цінних паперів шляхом встановлення лімітів для окремих контрагентів та груп контрагентів.

Виплати ключовому управлінському персоналу включали такі статті:

	<u>30 червня 2018</u>	<u>30 червня 2017</u>
Заробітна плата та премії	56 981	20 778
Всього виплати ключовому управлінському персоналу	<u>56 981</u>	<u>20 778</u>

31. Достатність капіталу

Політика Банку передбачає підтримку сталого рівня власного капіталу з метою забезпечення належної довіри з боку інвесторів, кредиторів та інших учасників ринку, а також сталого розвитку бізнесу в майбутньому. При цьому враховується і вплив рівня капіталу на прибутки акціонерів, у зв'язку з чим Банк визнає необхідність балансу між підвищенням прибутковості, що є можливим в результаті підвищення співвідношення запозиченого та власного капіталу, і перевагами та стабільністю, які забезпечуються за рахунок стійкості фінансової позиції.

Національний банк України як головний регулюючий орган встановлює вимоги до розміру капіталу Банку в цілому та здійснює моніторинг виконання цих вимог на основі звітності за національними стандартами. Банк та його окремі операції знаходяться під безпосереднім наглядом з боку національних регулюючих органів.

Згідно з існуючими вимогами до рівня капіталу, встановленими НБУ, банки повинні підтримувати показник співвідношення капіталу та активів, зважених на ризик («показник адекватності капіталу за українськими нормативними вимогами»), вище певного встановленого мінімального показника. Станом на 30 червня 2018 та 31 грудня 2017 років зазначений мінімальний рівень, становить 10%. Банк відповідає нормативним вимогам щодо показника рівня капіталу за періоди, що закінчилися 30 червня 2018 та 2017 років.

Банк аналізує свою діяльність щодо виконання вимог до мінімального розміру капіталу, включаючи вимоги щодо адекватності капіталу, розраховані згідно з Базельською Угодою 1988 року, як визначено у документі Базельського комітету з банківського нагляду «Міжнародна конвергенція: виміри капіталу та стандарти капіталу» (із змінами, внесеними у квітні 1998 року) та Поправкою до Базельської угоди для врахування ринкових ризиків (із змінами, внесеними у листопаді 2005 року), відомою як Базель I. Станом на 30 червня 2018 та 31 грудня 2017 років мінімальний рівень показника достатності капіталу згідно з вимогами Базель I становить 8% та мінімальний рівень показника достатності капіталу першого рівня – 4%.

У наступній таблиці показано склад позиції Банку по капіталу, розрахованої згідно з вимогами Базельської Угоди, станом на 30 червня 2018 та 31 грудня 2017 років:

	<u>30 червня 2018</u>	<u>31 грудня 2017</u>
Капітал першого рівня	6 651 024	6 449 193
Капітал другого рівня	(1 160 257)	(823 880)
Всього капітал	<u>5 490 767</u>	<u>5 625 313</u>
Активи, зважені за ризиком	<u>40 320 062</u>	<u>45 173 595</u>
Показник достатності капіталу першого рівня	16,50%	14,28%
Сукупний показник достатності капіталу	13,62%	12,45%

Станом на 30 червня 2018 року Банк дотримувався показника достатності капіталу, розрахованого згідно з положеннями Базельської угоди.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

32. Зміни в зобов'язаннях, що стосуються фінансової діяльності

	<i>Кошти Національного банку України</i>	<i>Кошти кредитних установ (довгострокові)</i>	<i>Всього</i>
Балансова вартість на 31 грудня 2016 року	574 997	220 114	795 111
Надходження	-	80 939	80 939
Погашення	(180 000)	-	(180 000)
Негрошові операції	19 107	(245)	18 862
Курсові різниці	-	35 101	35 101
Балансова вартість на 31 грудня 2017 року	414 104	335 909	750 013
Надходження	-	1 009 704	1 009 704
Погашення	(156 235)	-	(156 235)
Негрошові операції	4 626	9 560	14 186
Курсові різниці	-	(45 122)	(45 122)
Балансова вартість на 30 червня 2018 року	262 495	1 310 051	1 572 546

33. Події після звітної дати

Після 30 червня 2018 року, починаючи з 13 липня 2018 року Національний банк України збільшив облікову ставку з 17,0% до 17,5% річних.